

**KISS
OTTÓ****TENYÉR**

A tenyér
se nem rossz, se nem jó.
Csak egy tenyér.

Te döntöd el,
hogymire használsz.

Ha megütsz vele,
akkor rossz leszek,
ha megsimogatsz,
akkor pedig jó.

FENT, LENT

Ha csak állsz,
még bármerre
elindulhatsz:
akár felfelé,
akár lefelé.

De ha már fent vagy,
csak lefelé mehetsz,
és ha lent vagy,
csak felfelé vihet út.

**FILIP
TAMÁS****A MÉRGEK ÚTJA BENNEM**

Egy barlangban élek, mióta
megszülettem, miért, hogy mégis
vándornak érzem magam?
Pedig még nem is jártam be

minden zugát, és nem tudom,
mi a dolgom, de máris úgy lassul
minden, mint a vitorlás, ha hosszan
kihagy a szél szívverése.

Bárcsak volna függönyöm legalább,
hogy elhúzhassam, mikor a semmi
túl szemérmetlenül kémlel odakintről.
De hosszú még a mérges útja bennem,

lám, ez is csak vázlat, szavak,
forma alig, húzások helyett
a remény, hogy eljön majd a nap,
amikor rendesen meg tudom írni.

SZÓKINCS

Félénk szavak castingja, amikor
hozzáfogsz egy vershez.
Engem válassz – mondja,
amelyik egyáltalán meg mer szólítani.
Mintha egyszerre menne a fejében
a Mátrix és az Avatar.
Közben az elásott kincs fölé emelt
barikádot a jó szavak lebontják,
a belső ruhatárból előkerül a nercbunda,
a tények mögül kiinteget a képzelet,
kipukkad a könnygázzal telefújtt luftballon,
sírsz, a semmi ágára karácsonyfadíszeket aggatsz,
száműzött éned kibujdosik a napvilágra,
csuklódra sólyom kerül, repül helyetted,
s te megírod, milyennek látta ő fentről a világot,
amelyre valaki átlátszó térképet terített.

MIT, MIÉRT

Versem szószövetség,
bátrak és hűtlenek zászlóalja.
Én hívtam fegyverbe őket,
és jöttek vonakodva, remélve,
háttha nem lesz rájuk szükség.
Megtanultam, hogy előre
ne tudjak semmit, de mégis én
legyek ura e szent zűrzavarnak.
Ha fölemelem a kezem, csönd lesz,
rám figyelnek. Már csak azt
kell kitalálnom, mit követeljek
halkan, és miért esengjek
hars hangon kiabálva.

LÁTOM MAGAM

Hullámverés és harangszó kergeti
egymást tengervízzel teli fülemben.
A meg nem írt versek városában
bolyongok, mint egy házaló, aki
nem elad, hanem vásárol.
Becsöngetek, és sehol nem kell
bemutatkoznom, ismernek, és
fillérekért tukmálják rám a kincseiket.

**GÉCZI
JÁNOS**

7

Ha egyest látsz a dobókockán,
nem láthatod a hatost,
s ha a hatost, sohasem az egyest.
Bármerről nézz,
csak részében látni az egészre.

A tiszta vízben, ami befogadja a fényt,
ha visszatükröződik az arc,
át lesz-e a fénytől itatva ugyanúgy,
ahogyan a számpárok összegében
maguk a számpárok?

(E HELYRE ÖRÖKRE)

Halandó, ha egy fenyőligetbe
beszorul, hogyan is szólna, ha nem
sok hangon és nem cirpelve? Mintha
lenne a mannakabóca-sereg.
Ragyog az ég a tobozok között.
Rajokban érzéki a halezüst.
Ahogy imákban, ugyanazt mondják
szűnhetetlen, s akkor is, ha szünetet
tartanak, érkezzenek bár zajok
a vízmély mozgólépcsőjén vagy a
levegő liftjén a túlsó mennyből.
Mi mással lehetne elmondani,
ha nem e zsvajjal, áradni fog
a bő napfény e helyre örökké.

**ZALÁN
TIBOR**

MURTERI JEGYZETLAPOK

(felezőszonettek)

A magánossághoz

Egyedül a tengerrel Vagy inkább egyedül A
fehér víz a fehér horizontig ér Azon is
túl a fehér hegyek belevesznek a kék égbe
Az álmatlan éjszakát követi a reggel az
álmatlanságával Egyhangú élet ez így Egy
hang a költészetben Egyetlen hangszer Egyetlen
elhallgatásig kitartó fáradó kadencia

Elhallgatásig tart a megfáradt kadencia
Egyetlen hangszer egyetlen hangja a költészet
és az élet egyhangú álmatlanságában A
reggel tanácstalanul követi az éjszakát
Fehér égbe vesznek bele a kék hegyek Fehér
horizont mögött fehér a víz A víz túl fehér
Magányos Ahogy a tenger magától magános

A part hieroglifái

Lehajtott fejjel billegdél a sziklák között Nem
szégyenből Figyelmét a kövek titkosírása
vonja magára Mély és megfejthetetlen rovások
ábrák sorsvonalak egész a tengerig Talán
az idő jelei Töpreng Talán egy távoli
világ hajdanvolt üzenetei Talán saját
arcába bámul a billegő köveken járva

A billegő köveket látva saját arcába
bámul Talán hajdani világa üzen Talán
egy előző idő küld töprengő jeleket A
tengerig érnek az értelmezhetetlen árkok
Keresztül-kasul megfejthetetlen rovások Ám
figyelmét a titkosírás szégyene köti le
Valaki lehajtott fejjel jár a sziklák fölött

TÓTH KRISZTINA

I Részlet az Ékszerjeink című, készülő regényből I

FONTOS DOLGOK

Beadtam a rajzomat Ágota néninek. Mindig beszélgetni akar velem. Most anyámról kérdezgetett, de semmire se feleltem. Pontosan tudja, hogy elutazott, miért akarja tőlem is hallani? A rajzomat kitette gombostűvel a falíújságra, a második sorban a harmadik. Ágota néni nem tudja rendesen kigombostűzni a rajzokat, soha nincsenek egy vonalban. Az enyém most közelebb van a Mendel Zoltánéhoz, mint a Kerekes Veronikáéhoz, pedig pont középen kellene lennie. Mindenki csodálkozott, hogy miért van majomfeje a képen a gyerekek, de mondtam, hogy azért, mert ez nem gyerek, hanem egy majom.

Nem szabadna átszúrni a papírt. Imi bácsi mindig úgy tűzi ki a lapokat, hogy a gombostű fekszik, és a feje tartja a rajzot. Úgy is fenn marad, és nem lesz a papíron lyuk.

Azt mondták, rajzoljuk le a legjobb barátunkat. Nekem ez a majom a legjobb barátom. Ha kimegyünk az állatkertbe, mert közel lakunk, mindig odajön az üveghez. Ezerkétszáztizenhét lépés gyalog a kapunktól a pénztár előtti korlátig, de van, hogy kevesebb, ha nagyobbakat lépek. A majom azért olyan jó barátom, mert vele nem kell beszélgetni. Anyám szokott biztatni, hogy adjak neki valamit, de nem válaszolok, és nem adok. Ha sokáig mondja, befogom a fületem, és akkor abbahagyja. Nem akarja, hogy sikítsak. Nagyon hangosan szoktam kiabálni, a múltkor egészen megvadult tőlem a tukán, mikor a madárház előtt álltunk.

Már rajzolás közben fölém hajolt Ágota néni, és kérdezgetett, hogy ki ez meg mi a neve. Nem tudom, miért nyaggat folyton, megszokhatta volna, hogy úgyse válaszolok. A ceruzahegyes történet után meg végképp nem fogok.

A többiek mindig rosszul teszik vissza a ceruzákat a helyükre, ezért amikor már mindenki felállt az asztaltól, akkor felborogattam a poharakat, és rendet raktam. Szétválogattam az egymáshoz tartozó színeket, és mindegyiket külön pohárba tettem. Nem volt elég pohár, mert a sárgának és a barnának is kellett volna, de csak öt munkacsoportunk volt, öt asztallal. A poharak alja tele volt kitört ceruzahegygel. Azokat is szétválogattam színek szerint, és szabályos kupacokba rendeztem a poharak mellett.

Akkor jött be a terembe Imi bácsi, és nemsokára behívta Ágota nénit is. Azt kérdezték, hogy miért tördelem ki a ceruzák hegyét, ez nem szép dolog. Nem mondtam nekik, hogy nem tördelem ki, hanem befogtam a fületem, hogy lássák, nem vagyok ott. Fülbefogás nélkül is tudok nem ott lenni, de nem mindig veszik észre, csak akkor, ha befogom a fületem. Ha nem hagynak békén, sikítok is. Soha nem törném ki a ceruzák hegyét, sőt rá se nyomom őket a papírra. Csak azt akartam, hogy legyenek rendben a hegyek is.

A többiek már az udvarra mentek, és ilyenkor nekem is le kell velük menni. Nem értem, miért nem maradhatok a foglalkoztatóban. Imi bácsi ott állt felettem a kispadnál, és nézte, ahogy próbálok bekötni a cipőfűzőmet. Mindennap elmondják, hogy egy tizennégy éves lánynak ezt már meg kell tanulnia, egy nyuszifül, két

nyuszifül, nem bonyolult, és amikor anyám bebújós cipőt vett, fehér vászoncipőt fehér fűzővel, a talpán volt a gumiba öntve egy nagy A betű, akkor ezt a fehér cipőt visszaküldték vele azzal, hogy hozzon inkább fűzőt. Imi bácsi végül nem bírta kivárni, hogy bekössem, és megkötötte, a bentit meg betette a tárolóba, de rossz helyre, mert az enyém a második alagút, a Benedek Éva mellett, nem az első. Az most csak azért üres, mert a Vadnai Kristóf hiányzik, és hazavitték a bentijét kimosni.

A régi benti cipőmet jobban szerettem, mert annak volt egy sárga csík körben az alján. Nem tudom, miért kell mindig kicserélni a cipőket. Ez volt a tizennegyedik benti cipőm. Összesen háromnak volt csík az alján, és piros csak ez az egy volt. Öntött A betű csak egynek volt az alján, de az végül nem lett benti cipő, mert visszaküldték, és elhasználtuk utcainak. Piros fűzője már volt egy másíknak is, de a fűző miatt nem számítok valamit a pirosakhoz, mert a fűző a cipőhöz tartozik, de nem a része.

Anyám kivette a fűzőt a fehérből, ami benti volt, de utcai lett, mert fűző nélkül is tart, és azt akarta, hogy bebújósna használjam. Nagyon sikítottam. Azt hitte, a fűző miatt, hogy mégiscsak be tudom fűzni, de nem azért, hanem mert nem szeretem, ha szétszednek valamit, ami egybetartozik. A hegyeket is azért raktam külön kis halmokba színek szerint. Eredetileg a ceruzához tartoznak, de ha már kiestek a ceruzából, akkor már más a szabály, akkor a piros a pirosához tartozik, a kék meg a kékhez. A szelektív gyűjtő mellett is mindig sikítok, amikor anyám leszedi a kupakokat a palackokról, és külön kidobja őket, mert a kupak az a palacknak a része, ahogy a ceruzának is része a hegy meg a cipőnek a fűző, és szerintem nem jó, hogy azokat ő külön dobálja ki. Ha nem látják, akkor kiszedem a szemétből a kupakokat, és visszateszem a pillepalackok tetejére, de nehéz őket megtalálni a sok bűdös zacskó között. Ráadásul ritkán tudok egyedül lenni az udvarban, csak akkor, ha megyünk valahova, és előreengednek, hogy ne melegegjen rám a kabát meg a sapka.

Néha meg szokták kérdezni ilyenkor, hogy mit keresek. Múltkor mondtam a bácsinak, aki nek fekete cipője és barna kabátja van, és a harmadikon lakik, második ajtó jobbra, hogy kék meg rózsaszín kupakot keresek. Később hozott nekünk egy csomó kupakot. Becsöngetett hozzánk egy nejlonzacskóval, de én rögtön a fölemre tettem a kezem, és sikítottam, mert a sok kupakhoz nem volt palack. Azokat már korábban kidobták, és nehéz kibírni, hogy ahhoz a sok kupakhoz már nincs meg a hozzájuk tartozó palack.

A szelektív kukák az udvaron állnak egymás mellett. Ha van idő, át szoktam őket rendezni, hogy a két kék és a két sárga egymás mellett álljon, a zöld meg mellettük, de külön, és egyenlő távolságra legyenek egymástól. Ha sikerül rendet csinálnom a kukák között, az jó érzés.

Ágota néni és Imi bácsi nem hitték el, hogy a ceruzahegyeket nem én tördeltem ki, és amikor ez eszembe jutott az udvaron, megint sikítanom kellett. Később meg azért sikítottam, mert rájöttem, hogy a hegyeket is ki fogják dobni, és akkor azok már sose lesznek egyben a ceruzákkal.

A ceruza a kis hegynek az anyukája. Anyám most elutazott, de vissza fog jönni. Még hat kockás lapot kell kiszínezni, és addigra visszajön. A lapokon huszonnégy óra van, és minden órában hatvan perc. Az éjszakai órák más színűek, mint a nappaliak, amikor alszom. A piros bőrrönddel utazott el, kék kabát volt rajta és az a fekete edzőcipő, aminek fekete talpa van, és már rám is jó. Ha megtanulom bekötni a fűzőt, akkor nekem adja majd. Anyám fülében a lila köves fülbevalója volt, amit mindig visel, kivétel, ha ünnep van, mert akkor a lógósat szokta betenni. A nyakában pedig egy vékony aranyláncot hord, rajta a fogammal. Ezt be szokta dugni a blúza alá, de én tudom, hogy rajta van. A láncot mindig viseli, még éjszaka

se veszi le. Az első tejfogam van ráfűzve egy kis aranyfoglatban, amit a nagymamám barátnője csinált, amikor még élt. Aranyműves volt. Az aranyművesek ékszereket csinálnak. Öt és fél éves voltam, amikor az első fogam kiesett, és tizenegy, amikor az utolsó. Az első a Balatonnál esett ki. A zöld, poharas matracon ültünk, rajtam a fekete pántos papucsom volt, anyámon meg az a vastag talpú, pántos lakkpapucs, amit nyáron szokott felvenni, és ami most is megvan még, csak nagyon repedezik rajta a bőr. A zöld poharas matrac még azon a nyáron kilukadt. Leeresztett a vízben. Nagyon sírtam meg kiabáltam, mert nem lehetett megragasztani. Az lenne jó, ha a kilukadt matracokat mind egy helyre lehetne összegyűjteni. Lehet, hogy van is ilyen hely, csak mi nem tudtuk, hova kell elvinni. Lángost ettünk, és anyám a kiesett fogat egy papír zsebkendőbe csomagolta, aztán betette abba a nyakba akasztható, lila tartóba, amibe a pénzét szokta dugni, hogy ne ázzon el. Később, amikor viszsza mentünk az apartmanba, akkor átrakta onnan egy kis műanyag dobozba, amelyikben korábban állat formájú rádiókat tartottunk. A rádiók közül, amikor a fogam kiesett, kettő már elveszett, de a cica, a mosómedve, a róka és a panda még megvolt. A borzradír a vonaton veszett el, amikor rajzoltam. Nem találtuk, és le kellett szállni, én meg a peronon üvöltöttem, mert a borz a rókához, a mosómedvéhez, a pandához, a cicához meg az elefánthoz tartozott. Az elefántot később elvitte a kantáros nadrágos gyerek, aki vendégségbe jött az anyjával. Egyszerűen betette a zsebébe, mert neki még sose volt ceruzára húzható radírja. Vissza akartam szerezni, ezért ütöttem a fejét és téptem a haját, de egyszer csak elmentek. Ha legközelebb találkozunk, visszakérem tőle az elefántot. Anyám azt mondta, az csak egy radír, és nem értette, hogy amiből hat darab van és összetartozik, abból az a gyerek nem vihet el egyet. Nem jöttek hozzánk többet, de attól még nem felejttem el, hogy az egyik rádióm nála van. A borz nem tudom, hogy kinél van. Ez tulajdonképpen rosszabb, mint az elefánttal. Nem szeretem, ha vendégek jönnek hozzánk. Egyszer anyám kolléganője is elhozta a gyerekeit. Elővették nekünk a szekrényből a gyurmát. Szeretek gyurmázni, sokáig szoktam a két tenyerem között görgetni a golyókat. Jó, puha érzés. Mutattam az idegen gyerekeknek, hogy hogy kell csinálni. Először ő is kipróbálta, de utána kipiszkálta a színeket a műanyag tartójukból, és az egészet összegyúrta egy nagy gömbbe. Szaladgált vele a szobában, és nem adta vissza. Mire sikerült kivennem a kezéből, már nem lehetett szétszedni a színeket, mert minden össze volt keveredve. Sajnálom, hogy az a gyerek nem halt meg. Ha nagyobb leszek, letépem majd a fejét, és ledobom egy szakadékba.

A kiesett fogaimat anyám mind eltette egy porcelántartóba, aminek rózsák vannak a tetején. A legelsőt mindig a nyakában hordja a láncán, csak most nincs itt, mert elment Brüsszelbe. Megmutatta nekem a térképen, hova utazik, és megrajzoltuk a négyzeteket a papíron, hogy tudjam, hány napig lesz ott. Ágota néniem nem mondtam meg, hogy Brüsszelbe ment, csak sikítottam. Azért a majmot rajzoltam le, amikor Ágota néni és Imi bácsi azt kérték, hogy a legjobb barátunkról készítsünk egy rajzolt, mert a majom nem akar beszélgetni. Csak odajön az üveghez, és piszkálja a ráncos ujjával a megfeketedett vasat, ami az üvegtáblákat összefogja. Fel-le húzgálja az ujját belül, én meg ugyanezt csinálom kívül, és úgy próbálom utánózni, hogy egyszerre mozogjon a kezünk. Olyankor azt szoktam gondolni, hogy ő is Sári. Nem tudom különben, hogy fiú vagy lány majom, de szerintem ez ugyanannyira nem fontos, mint egy csomó minden, amiről azt gondolják. Például a cipőkötés. Rengeteg fontosabb dolog van annál, amit viszont én mind tudok. Például hogy minek hol van a helye, és hogyan kell rendesen állnia. Négy napot kell még kiszíneznem. Színezni is jól tudok, az is a fontos dolgok közé tartozik.

JÁNOKI-KIS VIKTÓRIA

VIHAR UTÁN

Tele van a szabadstrand előtti parkoló, pár méterrel odébb, a tenispályák mellett állunk le. Robi kipattan a volán mögül, előveszi a szatyrokat, siet, mintha időre mennénk, pedig csak nyaralunk. Kikászálódok az autóból, nyitom a hátsó ajtót, hogy segítsék Lénának, de azt mondja, ő már iskolás, ki tud szállni egyedül. Megigazítja a szemüvegét, szájából kilóg a nyelve, ahogy koncentrálni. Magához szorítja a homokozóvdört, és hosszú fészkelődés után kimászik a gyerekülésből. Leesik róla a papucs, csupasz talppal érkezik a forró betonra. Felszisszen, de nem panaszkodik. Visszalép a műanyag klumpába, kihúzza magát, pici testén megfeszül a rózsaszín fürdőruha. Hunyorogva néz távolodó apja után. Tesz pár bizonytalan lépést, majd a kezemért nyúl. Mióta alig lát a jobb szemére, fél egyedül sétálni.

Kiteríték egy pokrócot a homokos partszakasz mellett. Robi a fotóstáskában matat, nem értem, miért kell még ide is magával hurcolnia. Leveszem a ruhámat, megigazítom magamon a bikinit. Szeretnék végre úszni egyet. Négy napja vagyunk a Balatonon, és eddig minden percemet a gyerekekkel töltöttem. Pár méterre tőlünk egy anyuka álldogál, karjában pici csecsemő. Léna odamegy hozzá, meghúzogatja a baba lábát.

– Miért fogja? Van neki lába! Tud járni! – mondja erősködve.

Az anyuka elmosolyodik, halkán válaszol neki valamit.

– Hozd már vissza, mielőtt az agyára megy – suttogja Robi.

Főlpattanok, elnézést kérek a nőtől, kézen fogom a lányomat, és visszavezetem a helyünkre. Közben elmagyarázom neki, hogy tudom, mennyire szereti a kisbabákat, de nem lehet csak úgy odamenni hozzájuk, és megfogdosni őket, mert ez zavarhatja a szüleiket, és megharagudhatnak érte.

– Minek beszélsz hozzá körmondatokban? Úgyse érti – mondja a férjem.

Nem szólok semmit, bár üvöltöni tudnék minden alkalommal, mikor azt mondja, úgyse érti. Léna a pokrócon ül, rövid kis lábait törökülésbe húzza, képzeletbeli barátjával vitatkozik:

– Te mondtad, hogy menjek oda! Én szoltam, hogy baj lesz belőle. Mindig ráveszel, aztán apa mérges. Apa rossz. Nem apa rossz. Te vagy a rossz!

Próbálok megölelni, de ellök magától. A homokozóvdör után nyúl.

– Apa jön kagylót szedni – motyogja.

– Légy szíves, menj el vele – mondom Robinak. – Szeretnék úszni.

– Jó, csak előbb lövök néhány képet a hattyúkról. Most értek be a fűzfa árnyékába.

– Mióta itt vagyunk, egyszer sem jutottam el úszni.

– Dehogynem! Hétfőn. Nem emlékszel? – mondja, és előkapja a kamerát, sietve elindul a hattyúk felé. Egy pillanatra elbizonytalanodom, hogy talán igaza van, de aztán rájövök, hogy egyszerűen csak hazudott. Léna egy ideig szótlanul ül, majd ölébe kapja a fotóstáskát, és elkezd belőle kihajigálni a holmikat. Egymás után repülnek az objektívek, akkumulátorok, szűrők és vakuk. Mire észbe kapok, több százazret éró felszerelés hever a fűben.

– Ezt nem szabad! – kiáltok a lányomra, és lefogom a kezét. Rugdos, rázza a fejét, szájából csorog a nyál, hangosan tiltakozik. Érzem, hogy mindenki bennünket bámul. Körbe sem kell néznem, hogy tudjam, mi van az arcokon: döbbenet, undor, szánalom. Nyolc év alatt volt időm kitapasztalni. Lehúzom Lénát a plédről, fölkapom a táskát, összeszedem a szétdobált holmikat. Mikor újra felnézek, a lányom már a víz partján fekszik, szőke haja szétterül az iszapon. Kérlelem, hogy keljen fel, de csak bámul maga elé. Szemüvege csupa sár. Próbálom felhúzni, de nem megy. Alig huszonöt kiló, mégis mozdíthatatlan. Mintha beletapadt volna a földbe. Két kisfiú megáll mellette, mutogatnak rá, kinevetik. Fáj a gyomrom, zúg a fülem, szédülés fog el. Mindent el tudok viselni Lénától. Hogy lassú. Hogy ügyetlen. Hogy bogaras. Hogy az életem folyamatos aggodás miatta. De a földre vetős hisztikhez nem tudok hozzászokni.

Robi közeledik felénk. Tudom, mit fog mondani. Megint én leszek a hibás mindenért. Miért hagytam, hogy eddig fajuljon a dolog. Mikor tanulom meg végre, hogy egy ilyen gyereket szigorúbban kell nevelni. Nem akarom hallani az újabb kioktatást. Hirtelen döntök. Elindulok a tóba. Talpam alatt besüpped az iszap. Sietni, sietni előre, hogy mielőbb térdig, combig, derékig érjen a víz.

– Ez a megoldás? Hogy rám szódsz? – kiált utánam Robi, de nem fordulok meg. El kell innen tűnnöm, hogy levegőhöz jussak.

A bójákon túl elcsendesedik a tó, magam mögött hagyom a strand ricsáját, a színes matracokat és vízbicikliket. Már nem ér le a lábam, végre úszhatok. Tiszta az ég, Badacsonytól Tihanyig minden domboldal olyan élesen rajzolódik ki előttem, mintha távcsövön keresztül nézném. Mellúszásról gyorsra váltok, élvezem, ahogy a testem szabadon mozog abban a közegben, mely olyan sokáig a második otthona volt. Huszonhárom éven át minden este a hajnali edzés gondolatával aludtam el, és minden napom az uszoda körül forgott. Amint megvoltak a megyei versenyek, jöttek az országosak. Ha ott is érmet szereztem, máris készültem az Európa-bajnokságra. *Meg se állj a vébéig*, mondta Zoli bá, mikor huszonnyolc évesen elhoztam az Eb-aranyat négyszáz gyorsan. Aztán jött az a felejthetetlen margitszigeti fotózás Robival. Azóta sem készült rólam jobb sorozat. Három évig delíriumban éltünk. Nem volt kérdés, hogy hozzámegegyek, abbahagyom a versenyzést, családot alapítunk. A terheség alatt bicikliztem Thaiföldön, hegyet másztam Svájcban, szörföztem Floridában. Magyar orvosnál a huszonhetedik héten jártunk először. Oda-vissza húzogatta a hasamon az ultrahangos készüléket, komor arccal bámulta a monitort. Aztán kihívta a férjemet a féjpernyőn kimerevített képet. Egy vastag nyakú kisbabát, akit tizenegy hét múlva meg kellett szülnöm.

Tihany lábánál kigyullad egy fehér fény, és villogni kezd. Három másik viharjelző lámpa is bekapcsol az északi parton. Fölnézek az égre, elől még mindig szikrázóan kék, de mögöttem három hosszú, gerendaszerű felhősáv húzódik a tó fölött, sötét árnyékot vetve a száraz földre. A déli parton végig villognak a jelzőlámpák. Csak most eszmélek rá, milyen messzire beúsztam. Elindulok visszafelé. A víz felszíne fodrozódik, a hullámokat szemből kapom. Mély levegőt veszek, és olyan erővel úszom, mintha Zoli bá mérné a szintidőt. Feltámad

a szél, a távolban két zivatarsáv szakad ki a felhőkből. Próbálom a ritmust a hullámokhoz igazítani, de kiszámíthatatlanul érkeznek. Hiába figyelek a levegővételre, egyre többször nyelek vizet. Telemegy az orrom is. Minden vitorlás kifelé tart. Elered az eső. A viharjelző lámpák egyre sebesebben villognak. A három gerenda már a fejem fölött jár. Közeledem a parthoz, de a lábam még mindig nem ér le. Zoli bá folyton azt ordította edzéseken, hogy úgy hajts, mintha az életedért úsznál. Nem bukok többet víz alá, inkább kint tartom a fejem, de így is nehezen kapok levegőt. Eszembe jut a koraszülöttsztyá, ahogy állunk az inkubátor mellett, a professzor monoton hangon ecseteli, mivel jár a Down-szindróma, és mikor a látogatási időről kérdezzük, azt mondja: *miért, még vissza akarnak jönni?* Újra átélem, ahogy otthon a falat ütve tombolok, üvöltök és zokogok. Ahogy egy évvel később a kórház folyosóján várom a nyílt szívűtűt eredményét. Ott vagyok megint a neurológián, és hallok a fejlesztőpedagógus szavait, hogy *igen, anyuka, most még mindent csinál a baba, de az olló nyílik*. És eszembe jut Robi, ahogy mindennap egyre később jár haza, távolodik a lányától, távolodik tőlem, szüntelenül kritizál, és elkerül minden olyan eseményt, ahol családként kellene megjelenünk. Olyan sötét van, hogy már a partot sem látom. Abbahagyom az úszást, csak a lélegzetvételemre figyelek. Fenn kell maradnom a vízen. Kint van a fejem, de mintha elfogyott volna körülöttem az oxigén. Dobálnak a hullámok. Fázom. Nélkülem nem fogja felnevelni. Semmi mást nem lát benne, csak a betegségét. Szédülök. Sárga fényeket látok a távolban. Hol fölbukkannak, hol eltűnnek. Állandóan nyelem a vizet. Hányini kellene, de nem tudok. Görcsöl a torkom. Nagyon félek. Nem attól, hogy meghalok. Hanem hogy mi lesz Lénával nélkülem.

– Hogy érzed magad?

– Fáj, amikor levegőt veszek.

– Kész pokol volt, mire előkerültél. Utánad küldtem minden vízimentőt. Pár napig megfigyelés alatt tartanak, nehogy vizenyő alakuljon ki a tüdődben.

– Léna hol van?

– Egy nővére bízta. Úgysem érti, mi történt.

Ránézni sem bírok, mikor ezt mondja. A mellettem lévő ágy üres. Csak ketten vagyunk a szobában. Karomba infúzió csöpög. Halkan kattog egy gép.

– Ha megfulladok, mit kezdél volna vele?

– Hogy tudsz ilyet kérdezni?

– Válaszolj!

– Felneveltem volna a legjobb tudásom szerint.

– Hazudsz.

Feláll a székről, a hajába tűr, tesz egy kört, sóhajtozik.

Zörejek szűrődnek be a folyosóról. Léna tör be az ajtón, felmászik mellém az ágyra, és összekucorodik a lábamnál. A nővér mentegetőzik, hogy nem lehetett visszatartani, majd csendben távozik. Robi az ablakhoz sétál, kinéz a sötétbe, lehorgaszta a fejét.

– Intézetbe adtam volna – mondja halkan, és kísétál a szobából.

Léna csukott szemmel szuszog a lábamnál. Amint szeptemberben kiállítják a papírt, hogy középsúlyos értelmi fogyatékkal él, havi kétszáznyolcezer kapok utána. Abból egy ideig elveszünk. Aztán majd keresek valami munkát, amit lehet félállásban végezni. Azt hittem, fájni fog, amikor eldöntöm. De csak megkönnyebbülést érzek. Mintha a hosszú, kimerítő úszásnak csak most lenne vége. Mintha a vihar után végre sikerült volna partot érnem.

**MOLNÁR H.
MAGOR****HIMNUSZ**

Egy véráztatta templomról álmodom.
Melyikünk mocskolta össze? Talán én,
aki mindössze álmodom, vagy talán te,
aki immár háromszázezer éve képtelen
vagy kimondani, hogy szeretsz engem?

Ki vagy te? És még egyszer kérdem:
ki vagy te, hogy legnagyobb uralmad
akkor van felettem, ha gyáva és gyarló
és gyenge vagyok, de tenmagad felett
már fenséges hatalmad teljében sem?

Tegnap még tisztán emlékeztem,
ahogy a koponyámat meglékelted,
ahogy a csonkolást rajtam elvégezted,
amióta az agyamon trónolsz önfeledten.
Tegnap még azt hittem, tönkrementem.

Egy véráztatta templomról álmodom,
és ez a templom az én fejem. Dicsőség
hát az én fejemnek, amióta benne élsz,
amióta itt élősködsz, amióta pusztítod.
Tied vagyok a pusztulásban, te idióta.

Ideje ezért, hogy könyörülj rajtam.
Módodban áll, hiszen én kérem tőled,
akinek a torka már csak iszapot öklend,
akinek a szíve alá penészgombák nőttek,
akinek a jobb kezében tombol a libidója.

És módodban áll, hiszen tőled kérem,
kívüled pedig nincsen más. Ugyancsak
nincsen egy hozzád csak hasonló, hogy
felettem lehetne tulajdonjoga, hogy erőt
vehetne esendő velőmön, akár a méreg.

És nem is lesz soha. Füleimből kivájtad
a karcsú szörnyek szirénáját, kivégezted
dédelgetett démonaim, eleven voltukban
koncoltad fel őket, ott bomlanak most,
ott bűzölögnek tudatom lezárt partjain.

Nem kérkedtél tetteiddel. Azzal sem,
 hogy magadévá pecsételtél, azzal sem,
 hogy mámoros kedvedben megaláztál,
 mikor én már elvakultam a szégyenben,
 mikor én már epét nyeltem, azzal sem.

Egy véráztatta templomról álmodom,
 a templomban oltár, az oltáron lepedő.
 Mi fekszünk rajta, és fogytán a levegő.
 Holtában leplezem némelyik bánatom.
 Hegek könnyeznek harmatos hátadon.

Lehetnél az oltalmam, a menedékem.
 Vagy lehetnél az enyészetig ágyasom,
 hogy holnapra már ismerjelek egészen.
 Kegyelmed se legyen kisebb a keresztnél:
 szeress csak úgy, ahogy mást szeretnél!

Fedjed fel előttem balzsamos bámaid!
 Mutasd be ínyemnek szaglatos számaid!
 Pillantásod látom: kerülget még a kétely.
 Pupilládba nézek: tizenegyezer méter.
 Én legyek, akit ma ágyba hív hajlamod!

Ha nevem szerint szólítasz engem,
 a tarkóig reccsen a szédítő rettenet,
 s a halántékomat gleccserek szántják
 egy láthatatlan jégkorszakban. Ha rád
 gondolok, állandóan légszomjam van.

Tedd be a lábad a számba! Éreznem
 kell lenyűgöző lábujjaid, hogy fogaim
 közt fürdenek. Éreznem kell az alázatos
 ízeket, az odaadó zamatokat lábtájékon.
 Légy, ami lennél: mennyei táplálékom.

Ülj rá az arcomra! Szirmot bonts rajtam,
 édesded nektárral kényeztesd az ajkam!
 Hónaljadba nyalnék, óhajtsad a nyelvem,
 engedd a testedet hajnalig vedelnem,
 cserébe méltatlan életem levedlem.

Csontjaimra vetkőzöm most is előtted.
Kóstold meg őket: feketék és szárazak
és kékek. Ez már a vég, ez már az ítélet.
Néma tudom a bűneid, bordáim a börtön.
Közelebb vagy hozzám, mint a bőröm.

Nem kérnélek, ha vágyaink ráérnének,
de már késő. Nincs idő a hozsannára,
fölhabzott a lovak szája, s mögöttünk
mind üvölt a sok üres gyomrú dögevő.
Pofájukból kénszag és tűz gomolyog.

Kilencezer méteres lángok, vérsárgák
és végtelen nagyok. Eljött hát az utolsó
perced, hogy könyörülj. Nézz most rám,
amint magadra néznél, mert enyém az
arcod: féktelen vagyok és gyönyörű.

P. NAGY ISTVÁN

A VÉGÉN KIALSZIK

Egy nagy könyvesboltban
veled.
A holt
költők könyvei mellett
még élők verseit is
kínálta a bolt.
Ady, Radnóti, Kosztolányi,
csupa nagy nevek,
de L., Z., sőt J. is volt.
Ráakadtam M. könyvére is,
amelyet már régóta
kerestem.

Megígértem,
ha megvehetem,
esténként
egyenként,
sorban felolvasom
a kötet verseit
neked.

És aztán este
lelkesen felolvastam
a legelsőt,
ám teneked
csak az eleje tetszett,
a vége nem.
Az, hogy
„hideg neongömb
a nap” és „a végén
kialszik”.

Majd később,
már éjfél tájban,
egy kimondhatatlan
nevű norvég író
regényét
olvastam, de
már csak
magamban, és
kevésbé
lelkesen.
A sötétben
csupán a könyvolvasóm
világított.
Szemed,
mint egy boríték,
lezárva.

Hajnalban
aludtam el.
Első álmomban
madár voltam,
majd valami holt
fény a városon kívül,
túl közel a földhöz ahhoz,
hogy csillag legyek,
és túl mozdulatlan,
hogy drón
vagy repülőgép,
mély-
repülésben.

ÜTKÖZÉSPONTOK III.

KÖTTER TAMÁS

VICCES FIÚK

- Sikerült beszélnie az édesapjával?
- Igen.
- És hogy ment?
- Jól... Egészen jól.
- Ennek igazán örülök.

Majd rövid hallgatás után hozzátette:

- Azért szeretném, ha kicsit bővebben is mesélne a találkozásukról.

A cég, ahol dolgozom, úgy látta jónak, hogy kedd délutánonként egy órát pszichológusnál töltssek. Erre a bölcs és kegyes döntésre azt követően jutott a Public Consulting vezetése, hogy a velem szemben lefolytatott etikai vizsgálat során egyértelműen bebizonyosodott, a cigányság rovására elsütött viccel megszegtem a cég etikai szabályzatának egyik legfontosabb alapszabályát, amely egyértelműen úgy fogalmaz, hogy a társaságunk nem tűri a zaklatást, a diszkriminációt, a megfélemlítést és a tisztetlenség viselkedést.

Védekezésemet, miszerint hallgatóságom, néhány jelenlegi és potenciális ügyfél képviselője, illetve kollégák, ezen az egyszerű kis tréfán, amely csupán egyetlen kér-

désből – „Miért nem tud olvasni a vak cigány?” – és válaszból állt – „Mert cigány” –, maguk is jót nevettek, sajnos nem fogadták el. Ám tettem sulya ellenére, noha „egyértelműen alkalmas rá, hogy aláássa kül- és belkapcsolatainkat” – állt az eljárást lezáró verdikt indokolásban –, nem távolítottak el a cégtől. A döntésért végtelenül hálás voltam valamennyi, az ügyemben eljáró vezetőknek, így aztán vita nélkül vettem alá magam a büntetésképpen kiszabott terápiának.

Dr. Hollós, a pszichológusom „a vállalat értékeit nem tükröző magatartásomat” rosszul értelmezett macsóizmusként definiálta, amit az apámmal kapcsolatos „tisztázatlan viszonyom” motivált. Férfiként rivalizálok vele, míg a gyermekeként olyan akarok lenni, mint ő: a dörzsölt pesti ügyvéd, akinek saját irodája van; akit háborúban kíséretként, békében udvartartásként jelöltek és titkárnők vesznek körül, és hűen szolgálnak neki, akihez ügyfelei egy királynak kijáró tisztelettel közelednek, és a nők elalélnak férfiaságától.

„Délben az étteremben”, mondta apám ellentmondást nem tűrő hangon, mintha parancsot adna ki, amikor felhívtam, és közöltem vele, hogy találkozni és beszélni akarok vele, majd beleegyezésemet meg sem várva megszakította a hívást. Apámnak a Józsefvárosban, egy rogyadozó bérház legfelső emeletén van az irodája. Bár anyagi helyzete megengedné, hogy sok más, vele egykorú, sikeres ügyvédhez hasonlóan Budán, egy elegáns villában vagy legalább egy pesti irodaházban fogadja az ügyfeleit, ő ragaszkodik a dzsungelhez, ahogy a VIII. kerületet nevezi. Ugyanis innen kerülnek ki az ügyfelei, akiket, kizárólag logisztikai okokból, nem akar elveszíteni; apám szerint ezek a jóemberek „Budán simán eltévednek, egy irodaházba meg nem mernének bemenni”. Az étterem, ahová a találkozót megbeszéljük, az ügyvédi irodának otthont adó ház földszintjén van, egy zálogház szomszédságában. A Zóna azonban nemcsak étterem, ahol apám a hasonszórú cimboráival eszik és mulat, hanem afféle „aliroda is”, ahol gyakran fogadja az ügyfeleit: egytől egyig kétes egzisztenciákat, legalábbis egykor kétes körülmények között meggazdagodott alakokat, akik apámhoz hasonlóan ilyen vagy olyan okok miatt ragaszkodnak a nem éppen elegáns környékhez.

Miközben apám irodája felé araszoltam a dugóban, volt időm ráhangolódni a találkozásra. Dr. Hollóssal megbeszéljük, hogy ezúttal megpróbálok felnőtt férfi módjára viselkedni, és nem ülök fel apám provokációinak. A találkozásainkat uraló pengeváltásokat, amelyekből rendre ő került ki győztesen, míg nekem a vesztesek szégyene és hallgatása jutott, az üléseink során természetesen feldolgoztuk és kielemeztük dr. Hollóssal, így mára már nem csak felismertem, de ki is merem mondani, amit tudat alatt mindig is sejtettem, csak soha nem mertem ilyen élesen megfogalmazni: apám sem a munkámat, sem engem mint férjet, családfőt, pénzügyi szakembert nem tart sokra. Ez a felismerés arra sarkallt, hogy komolyan szembenézzek életem sanyargatójával, és bebizonyítsam neki, hogy igenis hasznos munkát végzek, ezáltal hasznos tagja is vagyok társadalmunknak, de férfiként és férjként, családfenntartóként és egy szép napon már családapaként is megállok a helyemet.

A felismerés és az azt követő elhatározás felszabadítóan hatott rám – legalábbis dr. Hollós irodájában. De más dolog ennek a kedves, bariton hangú, nyugalommal és megfontoltsággal párosuló tudást árasztó ötvenes férfinak a társasága egy kellemes, art deco bútorokkal berendezett, polgári jólétet és visszafogott eleganciát árasztó rendelőben, és megint más ezen a vad, kiismerhetetlen környéken tanyázó apámmal elkölteni egy ebédet. Ennek ellenére elszántam magam, hogy minden pikírt megjegyzése, gúnyolódása ellenére megőrzöm a nyugalmamat, és ha neki nem is, magamnak bebizonyítom, hogy jó és helyes

döntést hoztam, amikor nem szegődtem el mellé ügyvédbojtárnak, hogy mára már én is egy valaha szebb napokat látott – ennek tán száz éve is lehet –, ám mára már lezüllött étteremben fogadjak gyakran minősíthetetlen életvezetésű és ennek megfelelően erkölcsileg védhetetlen cselekményeket elkövető embereket.

Atyámat az étterem hátsó, némi eufemizmussal szeparének nevezett részében találtam. Az apró, ablaktalan, falilámpák gyenge fényétől félhomályba burkolózó, fülledt romlottságot árasztó helyiségben egyetlen asztal van. Mögötte, a bejáratnál szemben ült apám, mint valami vallatótízt vagy rögtönítélő bíróság elnöke; feje felett a szoba egyetlen dísze, egy XIX. századi olajfestmény lógott. A pusztai vihartól megvadult ló örökzöld témáját feldolgozó, számomra teljesen ismeretlen festő művének komor színei, amelyeket félelmetesebbé varázsol a sötét égboltot felszakító villámlás vörös fénye, még lehangolóbbá teszik a szoba hangulatát. Ennek ellenére apám kedveli a képet, és találkozásaink során, ha felpillantott a képre, sosem mulasztotta el megosztani velem az alkotás által benne kialakult impressziót: „Pusztában megvadult nő”, mondta nevetve minden alkalommal.

Az asztalnál, apámnak oldalvást, mint valami gépíró, egy harminc és negyven közötti szőke nő ült. Ildinek, apám új barátnőjének kozmetikája és hatalmas szilikonmelle van. Az előbbi információt apámtól tudtam meg – a nő csak bólogatott, amikor szóba került az üzlete –, míg a testi adottságára azért figyeltem fel, mert apám időről időre rápillantott az említett testrésze, amit Ildi minden esetben elégedett mosollyal nyugtázott, és egyáltalán nem jött zavarba.

Eddig jutottunk a társalgásban.

Ám az összecsapás, amelyre oly sokat készültünk dr. Hollóssal, egyelőre váratott magára, mivel apám sem a fia, sem a nője, sem az ebéd kedvéért nem volt hajlandó felfüggeszteni a szokásos audienciáját.

A szeparét az étterem vendégterétől elválasztó, eredetileg bizonyára borvörös, de mára már halványpirosra fakult, kirojtosodott szélű függöny időről időre félrelebbent, hogy sűrű szabadkozások közepette, amiért megszakítják az ügyvéd úr ebédszünetét, újabb és újabb ügyfelek lépjenek be a helyiségbe.

„Olyannak kell lenni, mint hajdan az úttörőknek. Előre, mindig csak előre”, magyarázta apám Ildinek az ügyvédi munkadíj fizetéséről vallott nézeteit. A nő még friss fogás lehetett, mert minden megjátszás nélkül, őszinte érdeklődéssel hallgatta apámat, és nagyokat nevetett a viccein.

„Józsikám, mostantól, amíg nem végzünk, nem vagyok itt”, adta ki apám a főfogásnál a parancsot a pincérnek, hogy a figyelmét végre rám összpontosítsa.

„Na és mi a helyzet a cégnél, mostanában kit basztatok át?”, lendült azonnal támadásba.

Dr. Hollós szerint ahogy én az apámmal, úgy apám velem, a fiatalabb és tetterősebb trónkövetelővel áll állandó harcban, és mintegy vértelen harci rítus gyanánt csillogtatja előttem vélt vagy valós férfiúi erényeit, miközben megkérdőjelezi az enyémeiket. „Mindez persze abból az egyszerű tényből, élethelyzetből fakad, hogy a kedves édesapja kora, társadalmi beágyazottsága és tapasztalatai folytán nem érti vagy a berögződések miatt elutasítja azokat az értékeket, amelyek szerint a munkahelye és az ön társas kapcsolata szerveződik”, magyarázta dr. Hollós a köztünk lévő konfliktus „strukturális alapjait”. „Megértés. Mindennek az alapja a másik megértése, ehhez pedig beszélgetni kell”, adott „a probléma fixálását” követően gyakorlati tanácsot a megoldására a terapeuta.

„Senkit”, feleltem apámnak nyugalmat erőltetve magamra, majd megfogadva pszichológusom tanácsát, nekifogtam, hogy türelmes, ugyanakkor határozott hangon egyszer és mindenkorra elmagyarázzam neki, mivel is foglalkozik a társaság, ahol dolgozom; ám néhány üres közhelyen kívül, amelyben burjánzottak az olyan kifejezések, mint *nyitottság, innováció, kihívás, üzleti és társadalmi problémák*, mondanivalóm inkább tűnt egy középszerű marketingszövegnek, mint aminek eredetileg szántam: hogy bemutassa munkánk bonyolultságát, és hogy rávilágítson a nyomásra, amely rám és munkatársaim vállára nehezedik, de amelynek, a már említett, egyre szaporodó kihívások ellenére is maradéktalanul ellent tudunk állni. Arra már nem volt időm, hogy a vállalatfelvásárlás részleteibe is belemenjek, mert a fitymáló arckifejezéssel meglepően sokáig hallgató apám végül félbeszakított.

„Fizetett adócsalók”, fordult Ildi felé, mintegy saját szempontjából összefoglalva mindazon bonyolult műveleteket, amelyek egy adott cég tevékenységének a megismerésétől a költségek, ráfordítások analitikus vizsgálatán át a transzferár kérdéséig terjednek.

„Komolyan?!”, fordult felém a nő olyan arccal, mintha őszintén aggódna értem.

„Nem, nem”, tiltakoztam, majd pszichológusom tanácsához híven, ugyanakkor egyre halványuló türelemmel, de még türtőztetve magam, újra megpróbáltam elmagyarázni munkám lényegét, az összes apró nüanszot, amely a vállalatfelvásárlás pénzügyi vetületét igazi szakmai kihívássá, egyben csemegévé teszi egy olyan szakember számára, mint amilyen én is vagyok.

„A mocskos multik mindent felvásárolnak, hogy piacot szerezzenek, aztán elrohasztják a gyárakat, hogy a sok lejárt szavatosságú nyugati szart itt adják el”, folytatta apám munkám ócsárlását, egyben összefoglalva számos közgazdásznak a rendszerváltás gazdasági folyamatairól kialakult véleményét. „És te ebben segítesz nekik”, folytatta, de már szinte gőzölögve a benne fortyogó indulattól.

„Apa, azt hiszem, ebben nagyon tévedsz!”, folytattam kissé már magam is emelt hangon. „Vedd tudomásul, hogy milliárdos ügyleteket bonyolítok.”

„Ez izgalmasan hangzik”, kelt a védelmemre Ildi.

„Igen?! Na ne mondja, Ildikó”, villantott farkasvigyort apám a nőre, de a kioktatására már nem maradt ideje. A figyelmét, az elhúzott függöny mögül néhány másodpercre felerősödő zajból ítélve, egy újabb látogató vonta magára.

Intett neki, hogy lépjen közelebb.

„Na és mennyit kaszálsz ezeken a milliárdos ügyleteken?”, kérdezte tőlem, miközben felállt, hogy üdvözlje a számomra láthatatlan látogatót.

„Gratulálok.”

„Köszönöm”, vágtam rá magam is meglepődve a fizetésem keltette elismerés hallatán.

„Mondjuk, én”, mosolyodott el, hogy – miután átvette a mögöttem álló alaktól a ki tudja mióta a fejem felett lebegő pénzköteget –, ezzel a sommás megállapítással döntse romba a megdicsőülésemről szőtt ábrándjaimat: „én egy nap alatt megkeresem ezt”.

„És te is megkereshetnéd, ha velem dolgoznál”, tette még hozzá nagy kegyesen, miközben az asztalra dobta a havi fizetésemnél talán kétszer nagyobb összeget is kitevő, gumival összefogott pénzköteget.

„Persze, ilyen fehér kesztyűs hozzáállással itt nem sokra mennél”, figyelmeztetett rá, hogy hol is vagyunk.

„Ide kemény faszú gyerekek kellenek”, mondta, majd a nőhöz fordult: „Bocsánat, Ildikém.”

„Semmi baj, Laci”, mosolygott apámra a nő.

„Itt kannibálok laknak, akik a társadalmi problémákat így oldják meg”, tett egy késszúrára utaló mozdulatot, folytatva a környék szociológiai jellemzését.

„Jó, majd megbeszélem Petrával”, adtam fel a további próbálkozást, hogy eleget téve dr. Hollós tanácsának, apámmal a munkámról beszélgetve alakítsak ki bensőségebb légkört, és így közelebb kerüljünk egymáshoz.

„Petra a felesége”, magyarázta apám Ildinek, majd most már nekem címezve folytatta: „Minek?”

„Azért, mert a feleségem”, válaszoltam dühösen, amiért apám már a kérdésével is megkérdőjelezte az egyenlőségen, bizalmon és kölcsönös tiszteleten nyugvó házassági eszményeinket.

„A felesége nemrég otthagya a jól fizető állását a biztosítónál”, fordult megint Ildi felé, „hogyan önmegvalósítson”. „Borász akar lenni.”

Szinte undorral ejtette ki ezeket a szavakat.

„Keresi önmagát. És nem borász, hanem sommelier lesz”, igazítottam ki apámat, miközben akaratlanul is Ildire néztem.

„De jó!”, lelkendezett Ildi.

„Keresi magát, csak nem találja”, sóhajtott lemondóan apám, lehűtve a nő lelkesedését.

„Ő tartja el”, biccentett felém, kitergetve egyelőre még kis családom pénzügyeit apám.

Ebben mondjuk igaza volt. Petra üzlete – borkereskedést szeretett volna nyitni, és később talán egy borbárt – egyelőre még nem indult be igazán, és ezzel talán finoman is fogalmaztam, hiszen valójában az elképzelt üzlet még csak papíron, a tervezés fázisában, egészen pontosan a pénzügyi tervezés fázisban létezik –, és természetesen a pénzügyi alapok előteremtését a feleségem tőlem várja. Mástól nem is várhatja; a bankot próbáltuk, de nem ad, apámtól, aki szerint „álmok” és „hülyeség az egész”, nem mertem kölcsönkérni. Az tény, hogy egyedül maradtam keresőként, a nehézségek pedig – a számlákat, a ruházódást, az ételt és ezer más, a háztartással felmerülő apró kiadást és a tervezett gyerekkel járó költségeket még nem is említettem, nem elég a „kölcsönös tisztelet alapján megbeszélni”, ezeket fizetni kell – feszültségekhez vezettek, és a feszültségekre előbb az ember házassálete, aztán a házassága megy rá. Ezt mindenképpen el szeretném kerülni. Miközben végiggondoltam kétségbeejtő helyzetem minden aspektusát, tekintetem akaratlanul is az asztalon fekvő pénzkötegre siklott; szinte öntudatlanul is osztottam, szoroztam, s bár továbbra is fenntartásaim voltak a környékkel, apám munkamódszereivel és klienseivel szemben, úgy éreztem, hogy Petra álma és a családom jóléte, ami egyben boldogságunk záloga is, megéri ezt az áldozatot, amit most meghozni készültem: úgy döntöttem, hogy komolyan fontolóra veszem apám ajánlatát, és társulok vele.

Éppen közöltem volna vele a jó hírt, amikor megint lebbent a függöny, apámhoz újabb látogató érkezett; ezúttal egy egész küldöttség toporgott bebocsátásra várva a bejáratnál. Ahogy a vállam felett hátrapillantva elnéztem őket, még az előbbinél is nagyobb pénzkötegek lapulhattak a zsebükben.

„Akkor ezt meg is beszéltük. Egészségünkre”, mondta apám, mintegy jelezve, hogy lejárt a rám szánt ideje, de hogy ne távozzam üres kézzel, útravalóként még ezt a jó tanácsot adta: „Vigyázz, amikor kimész, kint hemzsegnak a feketelábúak, és nincs rád írva, hogy a fiam vagy.”

– Kétségbe voltam esve. Úgy éreztem, hogy végleg elveszítem az apámat – foglalom össze a pszichológusomnak az érzéseket, amelyek abban a pillanatban a Zóna különtermében rám törtek és fojtogattak.

- Ez érthető – bólint dr. Hollós.
- És ekkor elmondtam a viccet.
- Miféle viccet? – néz rám rosszat sejtve.
- A viccet, amely miatt hónapokkal ezelőtt önhöz küldtek – vallom be, hogy azonnal, ám kizárólag a félreértések elkerülése végett elismételjem a tréfát, amely „nem tükrözte” – és valószínűleg még most sem tükrözi – „a vállalatunk alapelveit”.
- És képzelje, tetszett neki – folytatom a még mindig a hallottak hatása alatt álló, dermedten rám bámuló pszichológusomnak.
- Kinek?
- Dr. Hollós szinte félve ejti ki ezt az egy szót.
- Hát az apámnak! Tetszett neki! Együtt nevettünk a viccen! Folytak a könnyei! – lelkesedem, mint egy gyerek, hogy aztán ösztönösen ezt a kérdést szegezzem a terapeutának: – Hát nem nagyszerű, hogy így egymásra találtunk?!
- Ezt azért meg kell beszélnünk, nem gondolja!? – néz rám szigorú tekintettel dr. Hollós.
- Nincs itt már mit megbeszélni – váltok komoly, tárgyilagos hangra. – Petrával mi már átbeszéltük az ügyet.
- Valóban!?
- Igen. És döntöttünk.

REKE BALÁZS

SZÚNYOG

Szúnyog egyedül volt az öltözőben. Az izzadás kezdett múlni, de a teste még lángolt. Mintha lassú tűzzel égették volna a bőrét. Néhány másodpercenként megszívta az orrát, hogy megállítsa a legördülni akaró vércseppet, ami az orrcimpáján csüngött. Bal szeme feldagadt és lüktetett, alig látott ki rajta, a fülei csengtek, elnyújtott sípolásnak érzékelte az öltöző némaságát. A szájában is a vér íze kavargott. Nem nézett tükörbe, de sejtette, hogy keresztben végigrepedt az ajka. Onnan meg az orrából csorog a torkába a vér. Kezéről még nem vágta le a bandázst. Abba törölgette az orrát meg a száját.

Amikor mozdulni bírt, felkelt, és a csaphoz ment. Köpött egyet. A nyála nyúlósan, élénkpirosan kúszott bele a lefolyóba. Felhúzta ajkát, és vicsorított a tükörben. Elöl hiányzott néhány foga, még régebbi meccseken ütötték ki őket, és sosem volt pénze, hogy megcsináltassa. A megmaradt fogai közt sötétén szivárgott a vér. Kiöblítette a száját, majd a vödörből egy marék jeget az arcához nyomott.

Aztán hosszan zuhanyozott, sokáig csak verette a feje búbjára a hideg vizet. Elmúlt már negyven, de csak az utóbbi hónapokban vette észre, hogy mellizmai kissé megereszkedtek, és a hasa sem volt már olyan kemény. Alkarjain kéken fodrozódtak az erek, s olyan csipkésen, mint a kelkáposzta levele. Tudta, hogy ez volt az utolsó

meccse cirkálóban. Már nem tudja tartani a súlyát. Fentebb kell lépnie. De nehézsúlyban keményebb. Több izom, jobban fáznak az ütések. A cirkáló csak rövid ideig mentette meg a nehézsúlytól. A félnehézsúly pedig, ahol a Szúnyog becenév ráragadt, már csak régi emlékek tűnt.

Langyos este volt, nem akart buszra szállni, mert ilyenkor mindenki az arcát bámulta. Végigsétált a körúton, majd a panelok közötti játszótereken átvágva a saját háztömbjéhez ért. A fürke a tizedikről vánszorgott lefelé. Szúnyog addig nekidöntötte a fejét a falnak. A liftajtó hangosan vágódott ki. Egy nő lépett elő a fürkéből, lába mellett kölyöktacskó ugrált. Úgy mentek el mellette, hogy a nő észre sem vette Szúnyogot, aki arra eszmélt, hogy a kabin becsukódott, és ismét elindult felfelé. Ellökte magát a faltól, és felgyalogolt a lépcsőn.

A lakása kicsi volt: szoba, konyha, mosdófürke. A zuhanytálcát az előszoba és a konyha közötti részben alakították ki, de csak egy nejlönfüggönnyel volt leválasztva a közlekedőtől. A függöny régi volt, kifakult, és az alján, az összetapadt rojtok közé penész nőtt.

Szúnyog ledobta a sporttáskáját, bezárta maga mögött az ajtót. Nem volt jó környék, és hiába tudták róla, hogy kemény csávó, a bejárati ajtót zárva tartotta mindig. A szobában leült a fotelba, bekapcsolta a tévét. Az egyik adón akciófilm ment. Szúnyog még a kabátját sem vetette le, úgy gondolta, hogy gyűjt egy kis erőt, és majd ha kimegy a hűtőhöz, akkor felakasztja. Reggel a fotelban ébredt.

Hétfő hajnalban még hűvös volt. Sietett a távolsági buszhoz, mert az néha hamarabb jött. A szeme nagyjából meggyógyult, legalábbis a dagadás lehúzódott róla, ajka behegedt, bordái nem sajogtak. De ahogy nézte magát a busz ablaküvegében, lerítt róla, hogy keményen megruházták.

Szúnyog felhozóember volt. Legtöbb esetben esélytelenül bocsátották küzdelembe olyasvalakik ellen, akiknek kellett a győztes meccs, hogy önbizalmat szedjenek fel, és javítsák a mérlegüket. Még félnehézsúlyú korában nemegyszer rakták össze cirkálókkal, akadt egy-két nehézsúlyú is. Azok aztán tudtak ütni. Az egyik ilyen ütötte ki pár fogát, mikor kirepült a szájából a fogvédő.

Nem sokkal a városhatár után szállt le, az ipartelepnél. Innen még negyedórát kellett gyalogolni az üzemek között, hogy elérje a fűrésztelepet, ahol már tíz éve dolgozott. Szerette a társaságot. Hasonszőrű fickók melóztak ott, mint ő. Negyvenesek főleg meg egy idősebb fickó. És két harmincas nő az irodán.

A többiek autóval közlekedtek, s általában már mindenki bent volt, mire Szúnyog megérkezett. A dohányzóban álltak. Egy fickó, aki a vezérlőből kezelte a gépet, ami a szalagra rakta a rönköket, ketten, akik leszedték a kivágott darabokat, és még egy ember, aki Szúnyoggal együtt a futószalagról pakolta raklapokra a kivágott deszkákat.

– Na mi van, öcsi? – szólt oda a gépkezelő Szúnyognak. – Elfelejtettél elhajolni? Szépen kipicsázták a képedet – szuvas fogcsonkjai kivillantak, miközben orrából és szájából dőlt a füst.

Szúnyog megvonta a vállát.

– Nem volt esélyem. Húszéves volt a kölyök. Hatszor körbetáncolt, mire megmozdultam. De nem dőltem el. Az a hülye bíró leállította, amikor beszorított a sarokba, és megsorozott. Pedig bírtam volna még. Mindegy, ne is beszéljünk róla – legyintett, majd köpött egyet oldalra. Még mindig úgy érezte, mintha szivárogná valahonnan a vér a szájába.

Az egyik idősebb férfi odament, hogy elnyomja a csikkét, aztán megveregette Szúnyog vállát, de nem szólt semmit. Vele pakolta Szúnyog a deszkákat. Közben a telepvezető jött ki az irodaépületből egy papírral a kezében. Ideges volt.

– Késik a szállítmány, valamit elbarmoltak útközben. Amíg idetalál a sofőr, válogassák le a tegnapit meg takarítsák ki az üzemet. Alig lehet bemenni, olyan vastagon áll mindenhol a fűrészpör.

Délelőtt Szúnyog egy széles seprűvel halmokba tolta az üzempületben felgyülemlett fűrészpör, majd zsákokba lapátolta, bekötötte a tetejükét, és vállon kihordott harminc zsákkal a raktárba. Az utolsó kör után hátrament az épületek mögé, és a kiszáradt öntözőcsatornába vizelt. Közben az üres földeket nézte. Amíg a szem ellátott, semmi nem volt, csak gaz. Az övék volt az utolsó üzem, egészen a pusztaság szélén. Pár percig állt ott, csak akkor mozdult, amikor a szállítóautó befordult, és hosszan kürtölt a telep udvarán.

Néhány napot még várt, mielőtt lement a terembe edzeni. Addigra eltűntek arcáról a lilás hegek.

– Lassú vagy, haver – rázta a fejét az edző, kinyomva a stoppert. Ő foglalkozott Szúnyoggal, összehozott neki meccseket, meg néha edzett vele. – Sok a súly, ne zabálj annyit! Mennyi vagy most?

– Nyolcvannyolc és kilencven között mozgok – lihegte Szúnyog, és a padlóra dobta az ugrókötelet.

– Óvatosan. A cirkálót már kinőtted, szupernehézben nem fogják engedni, hogy versenyezzél. Öreg is vagy.

– Még bírom.

– Hány meccset nyertél az elmúlt években? Ötöt? Vagy annyit sem?

– Nem tudom – oldalra nézett, közben pólója ujjába törölte az arcát.

– Na jól van, nem csesztetek, menjél a ringbe, hozom a pontütőt!

Szúnyog kesztyűt húzott, belépett a szorítóba. Testkörzéseket csinált, amíg nem jött vissza az edző. Ő is bebújt a kötelek között, és kezére húzta a pontütő kesztyűket.

– Gyere, haver – intett az edző, és összecsapta kezeit. – Gyorsaság! Lábmunkára figyelsz nagyon, erőt belerakod! Indul! Egyenes bal-jobb-bal-hajol – adta az instrukciókat.

Leütöttek így négyszer három percet. Szúnyogról ömlött a veríték, az egész teste lángolt. Az edző kopasz, ráncos feje is csillogott. Aztán Szúnyogot beállította az egyik sarokba, és egy percig sorozta a testét kesztyűs kézzel. Szúnyog úgy szorította maradék fogait, hogy azok is majdnem kitörték. Amikor letelt az egy perc, a köteleknek feszült, és lihegett.

– Ez az, bazmeg, győzünk! Állod még a sarat, tata! – nevetett az edző. Vállba verte Szúnyogot, majd kimászott a ringből. Elindult a szertár felé, de aztán megfordult, és a kötelekre támaszkodott. – Hallod, két hónap múlva lenne egy meccs, ha érdekel – mondta.

– Érdekel – nyögte Szúnyog felegyenesedve. Már nem lihegett annyira. – Ki ellen?

– Tizenkilenc a srác. Kilencven kilóra mérlegelt legutóbb. Nagy reménység. Őszintén, nincs esélyed, de ha kell a pénz, akkor mondom nekik, hogy benne vagy.

– Benne vagyok – vágta rá Szúnyog.

– Tényleg kemény fickó vagy! Mikor lesz megint sportorvosid?

– Három hónap múlva körülbelül.

– Tökéletes. Mondhatom akkor, hogy benne vagy?

– Mondd!

– Rendben, bajnok, akkor intézem a dolgot, de tartsad a súlyod nekem! – mondta az edző, és belebokszolt Szúnyog kesztyűjébe.

Aznap este Szúnyog 88,2 kilóra mérlegelt. A srác, akivel bunyózott, 89,5 volt. Nézte Szúnyogot, és szája minduntalan mosolyra húzódott. A srác nagyon fiatal volt, az orra egyenes, szemei szabályosak, minden foga megvolt, a karjain dagadtak az erek az izmok

között. Az edzője valamit a fülébe súgott, mire az szisszenve nevetett fel, ahogy újra végigmérte Szúnyog arcát. Hat menet, nagyjából mindenki számára érdektelen bunyó. Látszott a srác arcán, hogy már most menne haza, mert fölösleges bandázsolni is őket.

Ahogy az edzője betekerte Szúnyog kezét, végig motyogott hozzá. Apróságokat, hogy nem számít, mennyivel fiatalabb és erősebb, nyomni kell. Harcolni. Szúnyog meg hallgatta őt, és bámult oldalra a semmibe, és csak arra reagált, amikor a férfi utasította, hogy feszítse ökölbe a kezét, vagy éppen nyújtsa ki az ujjait. Amikor kész lett, mindkét öklével belebokszolt a markába, hogy kipróbálja a bandázst. Megfelelő volt. Az edzője profi volt, pár perc alatt becsomagolta a kezeit.

Az ezt követő procedura rutin volt Szúnyognak. Sráckora óta több százszor végigcsinálta már. Csinált néhány vállkörzést, a levegőbe bokszolt, aztán hátrafordult, hogy az edző a szájába tudja adni a fogvédőt, majd fejkörzést végzett, összezsapta kesztyűit. Készen állt. A pontozóasztalnál megszólalt a gong.

Az első menetben a srác játszott vele, bevitt néhány egyenest messziről, mert Szúnyognak rövidebb volt a karja, és lassabban is mozgott, nem tudott támadni. Aztán ráütött még néhány kombinációt, és mielőtt Szúnyog üthetett volna, mindig eltáncolt. Szúnyog bekapott pár keményet a szemére, érezte, hogy kezd dagadni. A srác nagyot ütött. Szúnyog lihegve ült le a gong után a sarokba. Az első menetet egyértelműen elvesztette.

– Sokkal erősebb nálad – mondta az edző, miközben jeget nyomott a szemére. – Hosszabbak a karjai is. Játsszik veled. A bíró meg bambul, nem veszi észre, hogy amikor teheti, jön a gyerek fejfel, kicsiket odakoccint, amikor közel kerül. Nagyon vigyázz, mert ha megfejel, akkor szétreped a szemed, onnantól meg baszhatjuk! – Megszólalt a jelzőcsengetés. – Jól van, ahogy gyakoroltuk, próbáld meg a testét, túl nagy arccal jött be ide, ezen még elbukhat a kölyök – Szúnyog szájába nyomta a fogvédőt.

Még tizenöt másodperc volt hátra a második menetből, amikor a srác belharcot provokált, és az egyik saroknál megszorongatta Szúnyogot, közben párszor oda is ügyeskedett a fejével. Szúnyog szemöldöke felrepedt. Az edzője hiába ordította, hogy a srác fejelte, a bíró nem is figyelt rá. A gong után Szúnyog lerogyott a sarokban a székre. Még nyitva volt a bal szeme, de erősen vérzett a szemöldöke, folyton törölni kellett, hogy ne folyjon bele a vér. Kinézett az edzője háta mögül, és látta, hogy szemközt a srác mosolyog rá. Le sem ült pihenni. A bíró odajött ellenőrizni, hogy el tudják-e állítani a vérzést. Addigra nagyjából helyreporcozták, a sebet összehúzták, amennyire lehetett, de Szúnyog tudta, hogy ha ütést kap rá, úgy fel fog repedni, hogy utána nem rakják még egyszer össze.

– Véd a szemed, hallod? – kiabálta az edzője, és lekente Szúnyog arcát, majd a szájába nyomta a fogvédőt. – A bal kezét figyeld. Ha felhúzza, menj a testére. Bal csapott, jobb felütés! Bal csapott, jobb felütés! – ismételte el még egyszer. – Túlságosan jól érzi magát ez a kis takony. Gyerünk, tatám, mutasd meg neki, hogy még keveset élt ekkora egóhoz.

Szúnyog felkelt, megszívta az orrát. A dagadás már nőtt a szemén, húzta, mintha csak ki akarnák tömni a bőrét. Kesztyűjével megigazította a fogvédőt, vett pár mély levegőt, és elindult, ahogy megszólalt a gong.

A srác megint mosolyogva jött, távolról szórt az egyeneseket, majd elkezdett egyre közelebb menni Szúnyoghoz, és felütésekkel próbálta padlóra küldeni. Szúnyog lefogta, mire a srác a fülébe súgta, hogy „add fel, tata”, aztán mosolyogva ellökte magától. A srác egészen lent hagyta a kezeit. Szúnyog hallotta, ahogy az edzője azt üvölti a sarokból, hogy „bal csapott, jobb felütés”, aztán még háromszor elismételte, egyre hangosabban, és közben

a ring szélét verte a tenyerével. A srác edzője is ordibált valamit, de azt Szúnyog nem értette tisztán. Érezte, ahogy újra megindul a vérpatak az arcán. Teljesen felszakadt a seb. Bármilyen lesz is, ez az utolsó menet. Közel ment a sráchoz. Ütött, elhajolt, ütött és elhajolt, aztán ott volt. Egy másodpercnyi rés. Elindította a csapottat, mire a srác túlságosan felemelte a kezét, a teste szabadon maradt. Szúnyog felütése olyan hangosan csattant a testén, hogy visszhangzott a teremben. A srác a kötélre feszült, aztán térdre rogyott, kesztyűs kezével az oldalát szorítva. Nem kapott levegőt. Zihálva, köhögve lélegzett. A bíró odafutott, lenézett, aztán kezeivel integetett a pontozók felé, hogy vége a meccsnek, és Szúnyog kezét a magasba emelte. A srác még mindig a ring padlóján feküdt. Szúnyog rommá törte a bordáit.

Szúnyog nézte azt a pár embert, akik a székeken ültek, és elégedetten bólogtak vagy éppen legyintettek, felkeltek, és kivonultak a teremből. Nyelte a vért, ami a szájpadról és az orrából folyt le a torkába, már alig látott ki a szemén, aztán a saját sarkába ment. Az edzője bólított, megveregette izzadságtól fényes vállát, majd elkezdte lefejtetni a kezéről a kesztyűket.

Szúnyognak ez volt az utolsó meccse. Három hónappal később a szövetség visszavonta a versenyzői engedélyét. A sportorvosi vizsgálaton még átment, de a szövetség bírálói túl öregnek találták, és a sok vereségére tekintettel úgy határoztak, hogy mivel bármikor komolyabb sérülése is bekövetkezhet, inkább vonuljon vissza.

Aznapi késő délután bement a terembe. Nem voltak már sokan, az utolsó edzéseket tartották. Éppen egy fiatal gyerek ütötte az edző kezén a pontütőt. Gyorsak voltak a lábai, ütött és elhajolt fürgén, aztán megint meglódtott egy kombinációt. Szúnyog a kötelekre támaszkodott.

– Gyerünk, még egyszer, jobb-bal-jobb, aztán elhajol! Gyorsabban! Kezed fönn van! Mozogj el a kötélről! – osztotta az utasításokat az edző. Még egyszer körbeforgatta, aztán megálljt parancsolt. A fiú lihegve engedte le a kezét. – Menjél zuhanyozni, Zsoltika! És holnap ugyanilyenkor várlak. El ne késs megint, mert szétrúgom a seggedet!

Szúnyog nézte, ahogy a fiú kimászik a ringből, és elindul az öltöző felé. Mosolygott, aztán visszafordult az edzője felé. A nagydarab, kopasz fickó fején csillogott a veríték, lihegve tekerte le a kezéről a pontütőt.

– Mi a helyzet, tatám? – kérdezte az edző, félredobva a kesztyűket.

– Semmi – mondta Szúnyog. – Csak úgy bejöttem.

– Jól tetted.

Szúnyog egy beszakadt bőrdarabot piszkált a körme oldalában. Az edző a nyakába rakott egy törölközőt.

– Nem engedik, hogy tovább bokszoljak – bukott ki Szúnyogból.

– Tudom, hallottam. Sajnálom, haver, de ez ellen nem lehet mit tenni. Ha így döntöttek, akkor ennyi – mondta a férfi, és letörölte homlokáról a verítéket.

Szúnyog összekulcsolta ujjait. A ringbe bámult.

– Volt még bennem – mondta kis hallgatás után. – Nem sok már, még vagy húsz-harminc meccs. Ilyen srácokkal tudtam volna még ütni párat. Nem komolyakat. Csak ilyen hat-nyolc meneteket.

– Száznégyszer volt. Mit akarsz még? Az rohadt sok. Nem csinálnak ennyit a profik. Örülj neki, hogy eddig bírtad. Itt a környéken mindenki tudni fogja, hogy kemény gyerek vagy – mondta az edző, és ő is a kötélre könyökölt. – Nézd – kezdte, s érezhetően hangnemet váltott, szelídebb lett –, minden nagyokos azt hiszi, hogy jobban tudja. Fáj belátni, de ez neked eddig ment.

- Most mit csináljak? – kérdezte Szúnyog.
- Nem tudom, pihenjél, nősülj meg, a franc se tudja – felelte az edző, visszaváltva a megszokott hangnemére.
- Ki akarna hozzám jönni? Ezzel a pofával?
- Hát, jó randa vagy, de van nő, akinek tetszik az ilyen leharcolt pofázmány.
- Szúnyog mosolygott, és ellökte magát a kötélről, majd kezet nyújtott az edzőnek.
- Kösz mindent!
- Nincs mit, tata.

Szúnyog elindult az ajtó felé.

- Majd azért nézz be néha, ne tűnj el nekem! – kiáltotta utána az edző.

Szúnyog megállt egy pillanatra az ajtó előtt, visszafordult, kivillantotta foghíjas mosolyát, intett az edzőnek, majd zsebre dugta a kezét, és kilépett az ajtón.

Másnap délelőtt nagyobb rönkszállítmány érkezett a telepre. A platón óriási fenyőtörzsek feküdtek. A markolók lerakodták őket az udvarra, aztán sorba állították, és az elsőt a futószalagra helyezték. A gépkezelő adott tíz perc szünetet mindenkinek, mielőtt belekezdtek volna a fűrészelésbe. A gépek leálltak, csend lett. Mindenki szétszéledt. Néhányan a dohányzóba mentek, páran beültek szendvicsezni az étkezőbe.

Szúnyog átvágott az udvaron, elsétált a telephely széléig, átugrott az öntözőcsatornán, és a kerítésnél megállt. A földek fölött délibáb remegett, és a hónapok óta tartó szárazság miatt minden kirepedezett, a cserepesre száradt vidéken csak a kórók lengedeztek a szélben.

Pár perc múlva megszólalt a jelzés. Menni kellett vissza.

A futószalag felé indult, és a hatalmas rakodókarom belekapaszkodott az első rönkbe, forgatta, odébb rakta, majd a fűrész pengéjéhez állította. Először a kérget hántották le róla, aztán addig forgatták, amíg hasáb alakúvá nem fűrészelték. Innen már viszonylag gyorsan ment minden. A futószalag egymás után köpködte ki a kétujjnyi vastag fenyődeszkákat. Az egyik végén az öreg munkás állt, a másikon Szúnyog. Amikor a deszka elérte a szalag végét, az automatikusan leállt, ők pedig leemelték a deszkát, és odébb vitték a rakáshoz. Az öreg megszemlélte, és egy ácsceruzával ráfirkantotta a megfelelő jelzést. Addig Szúnyog rózsaszín festéssel kente le a deszka két végét. Amikor ezzel végeztek, visszaálltak a futószalaghoz, és leemelték a következő deszkát.

Egymás után ledaráltak három rönköt, aztán a gépkezelő pihenőt hirdetett. A megjelölt deszkák embermagasságú rakásokban álltak az üzemben. Szúnyog végigment közöttük, és a nagy seprűvel kitolta a fűrészport.

Szünetben ő is vett magának a büfében egy szendvicset. Sajttal megszórt tetejű kifli volt, olcsó gépsonkával, reszelt sajttal, kaliforniai paprikával megtömve. Még egy szelet paradicsom is jutott a közepére. Mohón esett neki, aztán az első pár falat után elkezdett lassabban rágni. Nyelt, és magában gyorsan átszámolta. Legalább ötszáz kalória. A versenysúly megtartásához szükséges napi kalóriálimit egynegyede. Egyetlen szendvics.

Szünet után a gép újabb rönköt forgatott be a fűrész elé. Ez volt a legnagyobb a szállítmányból. Úgy tippelte, hogy a törzse szélesebb, mint amilyen magas ő, és az oldalán úgy tekeregtek a kéreg mintázatai, mintha ráncok lennének. A rönk elindult a fűrészlap felé, és másodperceken belül ömleni kezdett oldalra a fehér, finom fűrészpor. Szinte ködbe borította a gyárbelső. A gigászi fadarab egyre kisebb lett. A futószalag is beindult, s a deszkák egymás után nyomultak előre. Egyenesen Szúnyog keze ügyébe.

CSABAI LÁSZLÓ

KILÁTÁSOK

– Borkum, sajnos, nincs – mondja kezét széttárva a dohánybolt elárúsítónője –, majd biztatásképp hozzát teszi: – De tegnap még volt.

– Ennek igazán örülök – köszön el Fábián, és érzéssel becsukja az üzletajtót.

A március faggyal köszöntött be, a Ritz üveglakai viszont most végre csillognak. Egy pincér székeket és asztalokat hord a szállodateraszra. Egy pincérnő ezeket törölgeti. „Optimisták”. Fábián, noha Pesten laknak, Pestre szokta üdülni vinni Magdit. Egy előkelő szállodában kipróbálják az összes szolgáltatást. A svédasztalnál pedig órákig csemegéznek. Magdi ilyenkor gyermekké vedlik. A vendégek mosolyogva bámulják.

– Milyen nő a zsánered? – kérdezte Fábiántól Wolf Milán, amikor az a nyárligeti Kék Varjú sörözőben elpanaszolta neki, hogy már egy éve nincs állandó kapcsolata.

– Az olyan szuperintelligens, érzékeny fajta. Aki mégis kedves és jókedvű.

– És külsőleg?

– Karcsú. De azért szép kerek.

– Szóval ez így mind egyszerre.

– Igen. Ilyen nő talán nem is létezik.

– Sok ilyen nő létezik. Például az unokahúgom, Magdi. Összeismertetek vele.

A délutáni nap mellett még a fánkárus standja is meleget áraszt: a Deák tér flassterének méretes tócsáján megpattan a jég. Fábián szeretne hozzájárulni a jókedv emelkedéséhez, ezért egy kétszázast tesz le az egyik padra. Figyeli, ki találja meg. Nem közelít senki a lócahoz. Pedig máskor hamar gazdája lesz a pénznek. „Mikor jön már Magdi!”

Magdi rögtön megtetszett neki. Olyan volt, amilyent kért Milántól. Érezte, a nő a nagy lehetőség. De átélt jó pár csalódást, ezért a fékező üzemmódba kapcsolt szívét győzködté is: „Szeretem Magdit! Szeretem Magdit!” És tényleg beleszeretett.

Főleg a harmadik randi után, amikor megvallotta a nőnek:

– Nagyon vágyom valamire. Folyton ez jár a fejemben... Elképzelem, hogy...

– Mondjad már, mi az!

– Szeretném, ha felülnél meztelenül a konyhaasztalra. És úgy... Ott széttárnád a lábad, én pedig beléd hatolnék.

– Semmi akadálya! – mondta Magdi gondolkodás nélkül

– Tényleg megtennéd?

– Neked nagyon szívesen!

Fábián hozzánőtt Magdihoz, nem tud elaludni, ha nem érzi az ágyban maga mellett a nő testét. S reggelente megborzong. „Furcsa dolog a saját feleséggel folytatott szexuális viszony! Van benne valami emelkedetten perverz. Mintha az ember egyszerre feküdne le az anyjával, az emberiség ősanijával, az összes korábbi kapcsolatával és persze az aktuális házastársával.”

Magdi végre megérkezik a Deák téri metrómegállóhoz.

Fábián szokás szerint megcsókolja a homlokát, beletúr a hajába, kedvességeket suttog neki, amit nem ért a nő, mivel már nagy a forgalom. Fenn éppúgy, mint a föld alatt.

– A Nyugatitól futnunk kell, ha nem akarunk lemaradni a filmről – mondja a férfi, már hangosan, hogy a nő az érkező szerelvény dübörgésében is hallja. Magdi bólint. Válaszolni viszont már csak akkor válaszol, mikor bezárultak az ajtók.

– Én nem fogok futni.

– Hogyhogy? Nem érdekel a film eleje?

– Az egész film nem érdekel.

– Miért nem mondtad korábban? Akkor más programot csináltam volna.

– Nem érdekel a film. És te sem érdeksz.

– Micsoda?

– Elhagylak.

– A hülyéssel szoktak hülye dolgok történni! – vágta egyszer Magdi Fábiánhoz, amikor az elmesélte neki, hogyan hajtott bele egy rendőrautóba. Fábián ekkor már figyelmeztetgette magát: „nem szül jó vért a teljes őszinteség!”, de korábban meg annyira jó volt, ha Magdi együttértett vele, és vigasztalta. Hogy szövetség van köztük, nem harc.

– Elhagysz? Ez valami vicc? – kérdezi Fábián, és hangjába belesikolt egy síneket koptató metrókerék.

– Nem vicc. Ma nem voltam dolgozni, hogy elvihessem az albérletből a cuccaimat.

– De... Istenem... Mi történt veled?

– Megjött az eszem. Az történt. És már ezerszer elmondtam mindent. Furcsa, hogy csodálkozol.

– Persze hogy csodálkozom. Egy kapcsolatban...

– ...vannak hullámvölgyek. Ezerszer hallottam.

– Egy évig terveztük, hogy otthagyjuk Nyárligetet, és feljövünk Pestre.

– Mit számít ez?

– Hová... Kihez költözöl? – kérdi a férfi, a nő pedig megrázza a fejét, ami egyszerre jelzi, hogy nem érti, és hogy érti, de a másinak semmi köze hozzá.

– És miért itt... Ezen a kurva metrón jelentetted ezt be? – kérdezi már hangosan Fábián.

– Hogy ne tudj balhézni, ordibálni – s ezek a nő utolsó szavai. Még éppen ki tud ugrani a szerelvényből. Az ajtók összezáródnak mögötte. Fut, bár a férfi úgysem tudná elkapni. Csak a szemével követi. A nő nem fordul vissza.

Fábián körbenéz. Szánakozó tekinteteket lát. Még inkább kétségbeesik. Kezét az arcához emeli. Kezét, melyben még érzi a nő hajának puhaságát.

Anyjának nem tetszett az ötlet, hogy Magdit feleségül akarja venni. A leendő ara idősebb a fiánál, s túlságosan, a hihetőség határain túl simulékony, és többet keres. Ezeket nem nevezhette meg fenntartásai okának, ezért a Magdi származását hozta fel:

– A beregi emberek, a nők is, olyanok, hogy élnek, élnek, aztán egyszer csak megbolondulnak. Megölik magukat. Vagy a házastársukat. Vagy a kutyát. Vagy legalábbis elkezdnek ilyenekről fantáziálni.

A metró nem vesz tudomást Fábián kínjáról. Végzi szokásos útját: Nyugati pályaudvar, Lehel tér, Dózsa György út... Szerelvény megáll, ajtók ki, utasok le, utasok fel, ajtók be, szerelvény indul. Megáll, ajtók ki, utasok le, utasok fel... Fábián olyan kimerült, hogy nem tud felállni az ülésről.

Fábián gyermekkorában a naményi Szamosra járt horgászni. Egyszer bevetette volna a horgot, de az beleakadt a könyökébe. Olyan fájdalmat érzett, hogy nem kapott levegőt. Összegörnyedve könnyezett. Az orvos szedte ki bőréből a hegyes eszközt, a fiú pedig sajnálni kezdte a halakat, akiknek fájdalmat okozott. Álmában beszélgetett velük, és ahogy anyjától látta, jóddal ecsetelte vérző szájukat. Most egy elegáns, halszállás öltönyben érkező, magas keszeg ül le elé. Mutatja, hogy hiába gyógyult be a sebe, a szája még mindig ferdén áll, nem tudja rendesen használni.

Erre a képre tér magához Fábián.

Már egyetlen útítársa sincs. A metrószerelvény rohan, az alagút fala szürke massa. Csak néha lassít annyira, hogy el lehet olvasni a Cegléd, Szolnok, Debrecen feliratot.

Aztán mégis megáll a jármű, az ajtók kitérülnek, de nem lép be senki a kocsiba.

A hangosbemondó pedig, mintha direkt Fábiánnak címezné, megszólal:

– Nyárliget, végállomás. Tessék kiszállni!

CSÁNYI ISTVÁN

AZ A MEGVETŐ PILLANTÁS

Zoltán egyedül élt. Reggelente munkába ment, négy után boltok, posta, s mielőtt hazaindult volna, néhány kocsmát is útba ejtett. Napszemüvegét hol a fején, hol a kezében tartotta, mert nem tudta eldönteni, hogyan előnyösebb. Pedig már egy ideje nem érdekelték a nők. Valójában semmi nem érdekelt. Csak emlékezett. Ült kedvenc asztalánál, mint aki vár valakire. Sört rendelt. A pincérek ismerték, mosolyogtak rá, tettetett kíváncsisággal érdeklődtek, s néhány udvarias szót is dobtak felé, mikor olyan kedvük volt.

Fiatalkori önmagát kereste, pedig az sem volt olyan, akire most büszkén gondolhatna. Csak a fellépése. Mindig az első pillanatok, a szigorúan villanó kékeszöld szempár, majd később a tekintélyt kölcsönző doktori titulus.

A vendégek jöttek-mentek körülötte, néha rábámultak, s ő úgy érezte, kinézik, mert egyedül van. Mintha szigeten ülné, s mindenki más a parton. Figyelte a partlakókat. Összehajolnak, nevetgélnek.

Beátára gondolt, és Annára; a kisvárosra. Hogy mennyire elvagyódott onnan! Keresett valamit, ami ő, vagy ő lehetne. Mélyen magában megvetette dr. Császár Zoltánt. Szabad akart lenni, de nem tudta, hogyan kell.

A kocsmák után hazament, zenét kapcsolt, mérsékelten kényelmes karosszékében olvasott, majd lefeküdt.

Nemrég költözött a nagyvárosba. Azt gondolta, itt megbecsülést szerezhet. És aki megbecsült ember, arról sugárzik a tekintély. Arra figyelnek.

Minden hétvégén fürdőbe ment. Nem keresett sokat, de erre nem sajnálta a pénzt. Úgy akart élni, mint egy igazi polgár. A hideg uszodavíz után gőzfürdő, szauna következett. A billenős nyugágyon telefonját nyomkodta, ám üzenetet ritkán kapott.

Elhanyagolta régi barátait. Nem keresett senkit, s egy ideje már őt sem keresték. Azzal vigasztalódott, hogy akik igazán fontosak, megmaradnak. De tudta, ez is önámítás.

Mindig a köznek dolgozott, mert soha nem bízott magában annyira, hogy bele merjen vágni valamibe. Folyton mást csinált, mint amit szeretett volna, bár azt sem tudta, mit szeretne. Szabadságra is csak ritkán ment, mert félt, hogy lemarad a munkájában.

Otthon még várta a nyarat. Most már úgy érezte, a vége miatt az eleje sem éri meg. A két hét utolsó napjaiban már a rá váró első szürke munkanaptól szorongott. A szolgálatból csak a hétvégék szabadították ki. Azokról nem ő döntött, azok csak úgy jöttek, és kész. Azt az állam biztosította, legális, tehát lelkifurdalástól és büntudattól mentes idő, igazolható semmittevés. Két nap forma és tartalom nélkül. Üres létezés térben és időben. Valójában ezt imádta. Bármennyit gondolkodott, bárhogy kutatta, miért érdemes felkelni reggelente, nem tudta magát meggyőzni arról, hogy vannak álmai, s irtózott a gondolattól, hogy egyszerűen csak rest mindenre. Mindenre, ami nagyszerű.

Mikor gyerek volt, a felnőttek arról beszéltek, ha szorgalmas és kitartó lesz, bármit elérhet. Biztosan sikerülni fog, fiam, hiszen tehetséges vagy. Egy ideig el is hitte ezt, és úgy élt. De ha őszinte akar lenni magához, sosem bízott abban, hogy tehetséges, és nem tudta, mit kellene tennie azért, hogy valóban az legyen.

Az albérlet csendes volt. Folyóparti. Körülötte az összes lakásban öregek. Az út ugyan forgalmas, de azon túl füledt, mámoros kertváros. Fák, madarak.

Zoltán tudta, saját idejéhez saját teret kapott. Eljött, s most végre minden nélküle történik abban az isten háta mögötti kisvárosban. Minden. Itt maga lehet, pontosan úgy, ahogy akarta. Vagy legalábbis úgy, ahogyan gondolta, hogy akarja. Az egyedüllétet lehetőségként fogta fel. Gyakran nyúlt a pohár után.

Munkája végeztével nap mint nap a könyveket bújta. Regényeket. Elsősorban a kortárs szépirodalmat. Volt, amit egyáltalán nem értett, mégis kínoztta magát, nyálazta az oldalakat, s makacsul kereste a világosságot, mely által több lehet. Mert valamit biztosan elrontott egykor. Valaminek történnie kellett egy rég elfeledett időpillanatban, amikor egyszerűen máshogy döntött. Rosszul.

Naplót írt. Olykor napok, hetek kihagyásával. Olyasmiket jegyzett le, amiket lényegesnek gondolt jellembeli, szellemi alakulása szempontjából, s amikről hónapok múltán rendre kiderült, hogy jelentéktelen apróságok. Írni kell, mondta másoknak, írni. Legalább naplót. Ilyenkor furcsán néztek rá, s általában nem várták meg, amíg befejezi. Másról kezdtek beszélni, rendszerint olyasmiről, ami nem érdekelte vagy amihez egyáltalán nem értett. Ő udvariasan figyelt, bár néha komoly erőfeszítésébe került, hogy a torka mélyére szorítson egy-egy leleplező ásitást. Nem igazán érdekelték mások gondolatai.

Néhány év után hazavágyott. Időben és térben. Gyakran kapta magát azon, hogy saját időtázásának szürreális lehetőségét fontolgatja halálos komolysággal. Elképzelte, hogyan térne vissza, s mikor. Egészen a kisgyermekkorába, vagy inkább a húszas éveibe? De mit tenne, ha ott

és akkor emlékezne a jövőjére? Képes lenne máshogyan dönteni bármikor is? Nem tudott mit kezdeni a gondolataival, ide-oda csapódott közöttük. Ezek vonták el figyelmét munka közben, ilyesmikről írt naplójában sokszor oldalakon keresztül. Különös becsvágy hajtotta, mert félt az öregedéstől. Nem tudta, mi történik, ha most sem sikerül. Nem tudta, hogy a hosszú, visszhangtalan évtizedek után megérkezhet-e még valahová. Tette a dolgát, mert a dolgok természete, hogy rendezni kell őket, de azt érezte, bárhogyan is igyekszik, másra nem marad erő, lendület. Pedig akart és hitt. Legalább egy ideig. De mi történik velünk, ha már nem hiszünk?

Beáta, Anna és a többiek, mindenki, aki előttük volt, és aki utánuk, beleveszett a múlt homályába. Csak ő maradt. Nem számított más, a családja sem, csak azok, akik elhagyták. Azok, akik szerették, és valamiért mégis odébbálltak, elléptek mellőle.

Kitalált történetek hősei vigasztalták. Néha Raszkolnyikovra gondolt, a regénybéli diákra, aki gyilkolt, s arra, hogy ő azt nem merné soha. Baltával, késsel, esetleg puszta kézzel? Nem, utóbbi módon biztosan nem. Talán lesből, váratlanul. Úgy sikerülhetne.

Két év után összejött valakivel. Nem értette, mit akar tőle. Nem értette, miért nem látja benne Beátát és Annát. Mindent megtett már kapcsolatuk első napjaiban, hogy gyengeségeit, hosszú távon kibíratatlan butaságait nyilvánvalóvá tegye. Beszélt róluk, de a nő nem hitt neki. Azt mondta, én tudom, hogy ki vagy. Menjünk innen, és minden más lesz! Hidd el! Te egészen különleges vagy. Az intellektusod. Menjünk Pestre, aztán külföldre! Mondjuk Skóciába. Képzeld, kicsim! Azok a kastélyok, az a hangulat. Ott az lehetsz, aki lenni akarsz. Jó az angolod is.

Zoltán szeretett volna hinni a nőnek, de nem tudott. Néhány éve egy osztálytalálkozón arról beszélt besörözve, hogy ha újra elkezd gyakorolni, és zenekar és koncertek, úgy, mint régen, vagy inkább jobban, akkor talán még befuthat. Mondta volna még tovább, de egy pufók osztálytárs közbevágtott. Befutni, ember? Gondolkodj már! Negyvenöt vagy.

Zoltán soha nem gondolt a korára. Sokáig úgy érezte, még előtte minden. Hogy is mondta Stendhal? A gyermekkor ott ér véget, amikor rájössz, nincsenek felnőttek. Zoltán negyvenöt után jött rá. És nemhogy felnőttek nincsenek, ő maga sem vált azzá. Egy gyerek úgy képzei, létezik valamiféle határ, amit ha elhagynak, tudni fogjuk, hogy felnőttünk, s többé nem történik meg velünk az, ami egy gyermekkel megtörténhet. Egyébként Stendhalt unta, nem is tudta végigolvasni a *Vörös és feketét*, *A pármái kolostorba* pedig bele sem kezdett. Felnőttként nem érdekelték a romantikusok. Talán csak a zene volt kivétel, Wagner, *A Nibelung gyűrűje*.

Voltak napok, amikor azt érezte, végre talpra áll. Örült olyankor, s elhitte, hogy idővel innen is továbbköltözik. A nő erősítette ebben. Majd ott, mondta, ott a fővárosban, majd akkor, szívem... És értsd meg végre, minden napnak van reggele és estéje, és az akadályok azáltal nőnek hatalmasra, hogy túl sokat gondolunk rájuk, miközben semmit nem tehetünk a lebontásuk érdekében!

Szerette hallgatni a nőt. És igen, azok a bizonyos naponta újra és újra felépülő akadályok, a keserves reggelek és a munka, amit szívből gyűlölt, és amelyet mégsem hagyott. Nem bízott benne, hogy másik állást talál, s milyen kínos lenne, ha mint munkanélküli jogászdoktor hirtelen aprópénzért kuncsorogna, ráadásul otthon, abban a túlságosan is vidéki kisvárosban, minden nyomorúsága színhelyén. Mert akkor muszáj lenne hazaköltöznie, hiszen albérletről fizetés nélkül szó sem lehetne. A régi szobájára gondolt, ahol annak idején olyan jól érezte magát, s ahová most mégis annyira rosszul esne visszamennie.

Azután újabb reggelek és esték, délutánok, üres, céltalan munkanapok, rövid hétvégi délelőttök következtek, mikor egy nap, éppen aznap, amikor az irodaházban végképp feladott

minden illúziót, a nő is elhagyta. Az összes villanyt lekapcsolta, csak egy vastag gyertyát gyújtott akkor éjjel.

Részeg volt már, mire elnyomta az álmot. Őt látta a mély bódulat ólmos, öntudatlan óráiban. Még vele volt, még beszélt hozzá, és a nő biztatta, ahogy régen, de bárhogya akarta, már nem tudta megérinteni, nem érezte az illatát. Szörnyű reggelre ébredt. A következő napok, hetek elviselhetetlenek voltak. Kimerülten járt dolgozni. Magánya olyan nyomasztóvá nőtt, mint azok a kopott tűzfalak, melyeknek tövében naponta elbaktatott. Visszafelé nem akart nézni, előre pedig nem látott.

Zoltán különös álomból riadt egy novemberi éjszakán. Valami régi, fehér buszról szállt le egy idegen város hajnali derengésében. A buszon rajta kívül senki sem utazott. A környezet kisvárosias volt, az utcák, amikre a megállóból rálátott, gyéren megvilágítva, sehol egy teremtettség lélek, csak köd, homályos kékség, bűgő utcai lámpák. Nem tudta, mit keres ott. Zsebeit tapogatta, de nem találta a telefonját. A hátizsákját is végigkutatva, de ott sem lelte. Biztosan elhagyta, viszont nem emlékezett rá, mikor. Tulajdonképpen semmi nem volt nála. Nem vitt magával meleg ruhát, vizet, ételt, nem volt meg a pénztárcája, tehát egyetlen fillér nélkül állt ott átfázva a hűvös, sötét utcáskoron, abban az elhagyott buszmegállóban. Találomra indult el az egyik irányban. Egy térre érkezett. Hirtelen nagy épület magasodott előtte. Nyugalom szállta meg. Valahonnan ismerte a helyet, de hogy honnan, nem tudta. Mintha valami templomféle lenne, ódon, kistéglás falai monumentális masszivitást sugároztak, a többemeletnyi magasságban lévő üveg tetőszerkezeten pedig átszűrődött a hajnal párás sötétkékje. Az épületet gazdag, bokros kert vette körül fekete törzsű faóriásokkal. Fázott, fogai vacogtak. Érezte, hogy valami történni fog. Sehogyan sem akart világosodni. A hajnal elkezdődött, de mintha megállt volna. Váratlanul fekete füst gomolygott a fák ágai közül, s lassan ráborult mindenre. Néhány percben telt, mire észrevette, hogy a magasabban lévő ágak nem engedik át maguk között a sötét ködöt, pedig arrafelé már világosabb lenne az ég. Különös öröm fogta el. Ekkor újra hallani vélte az iménti busz hangját. Sarkon fordult, és rohanni kezdett a zaj irányába. El kell érjem, tovább kell mennem vele! Nem akarok itt maradni! Nem tudom, hol vagyok! Hogy jutok haza? Úristen, mindjárt elindul, lekésem! Lekésem!

Szaladt lélekszakadva. Érezte az aszfalt harmattól fölázott, keserű szagát. Puffadt döglött béka került a lába alá, futtában is megborzongott. A fekete füst már előtte gomolygott, mikor alakok körvonalát látta kibontakozni, ahogy túloldalt vele rohannak hosszú gólyalábakon. Nem nézett rájuk, futott tovább. Tekintetével a buszmegállót kereste. Csak saját zihálását hallotta. Ekkor a szűrt derengésből emberek bukkantak ki, akik a sarkon várták a buszt. Magas, vékony alakra figyelt fel, aki egy villanyoszlop takarásában, neki oldalt állt. Őt nézte, mert valamiért tudta, hogy pillanatokon belül ő is észreveszi majd. Csúcsos, barna kalapban várta az idegen. Zoltán fulladni kezdett. A férfi kilépett az olajos, fekete villanykaró mögül. Farkas György vagyok. Felismer?

Igézve nézte az idegent, mondani akart valamit, de az nem várta meg a választ. Megvető pillantással hátat fordított neki, és eltűnt a ködben. Zoltán rohanni kezdett visszafelé, a templomszerű épület irányába, de belefutott a világosba, és akkor felébredt.

Nem tudta, ki az a Farkas György, s hogy miért jelent meg az álmában, de tulajdonképpen mindegy is, ha értené, az sem változtatna semmin. Időpocsékolás ilyen dolgokon rágódni. Isten sincs, akkor mitől lenne jelentése egy nyavalyás álomnak. De most már nem telt el úgy nap, hogy ne jutott volna eszébe Farkas György, és az a megvető pillantás.

Már nemcsak dr. Császár Zoltánt gyűlölte, de azt az embert is, aki azelőtt volt.

**FENYVESI
OTTÓ**

NYOLC ÉV MOSOLY ÉS ARANYMETSZÉS

1.

Mossunk fogat minden este!
Aranymetszésben vagyunk:
Veszprém, Balaton. Farsang.
Boldog család, Boldog Gizella.
Micsoda szerelem?!
Aranymetszésben vagyunk.
A többes számot is magunkba fogadjuk.
Télűző katyusák. Jégtörő Matyika.
Eldobom az agyamat!
A forradalom helyett maradt az irónia.
A hátunk mögött hetven év katarzisa.
Negyven év osztályharc.
Aranyat metszek. Fáj a fejem.
Ugrok harmincat vissza.
Nem tudjuk elengedni a múltakat.
Roppantsd szét, vár a végtelen.

2.

Ma reggel írtam egy verset.
Mondjál még valamit.
Nem akarom elkapkodni.
Zsír! Pfúj, nagyon állat!
Megvárom, míg befejezed.
Érted? Nem-e?
Miért kérdezel ilyeneket?
Hát akkor mondd el te!
Csak ne legyen semmi gebasz.
Az ablakon éppen besüt a nap.

3.

A gyerekkor egy nagy sötét bánya,
nem lehet a végére járni.
Mintha örökké tartana.
Fükkésszük édesanyánk szavait,
a mellé- és alárendeléseket.
Köszörüljük a torkunkat.
Ötvözzük a múltat a jelennek.
Bablevest eszünk, mint régen, de jó sokat.
Nekem a kedvencem a krumpliceles
és mákos tészta volt.
Amikor pedig ebihalak voltunk,
algát ettünk és kishalat.

4.

Rozika volt a tiszta forrás, a jóság.
A csermely partjáról csőrében
vizet hozott, bugyogó hallgatást.
A madarak torkából lángoló napsugarat.
A baromfiudvar reggeli neszeit,
a mezőn púposodó szénakazlak illatát.
Az istálló búzló trágyaszagát.
A Tisza partjáról sárga földdarabokat.
Nagyapa kezéből a begyűjtött termést,
hozta a letüdőzött, régi nyarak emlékét.
Hogyan lehetne feledni
Rozika szoknyájának illatát?

5.

Mindig tanulunk valamit,
az alkony pírjában tántorgó szavak sorrendjét,
a napszállta előtti félhomályban
még egyszer feljegyzem magamnak
(talán neked is fontos lehet majd):
ide egy páros rím jönne,
de nem illeszkedik sehogy se.
Kölcsönveszem tőled a hangod,
a mondatok ritmusát, az oktávot,
a szíved billentyűjét, a verseket,
amiket megúszunk élve.
A beszédhelyezettől függő, változó,
asszociatív többletjelentéseket.

6.

Vannak dolgok, amik miatt
nem szeretem Tom Waitset:
már ötven éve hiteget,
nem szeretne kinőni a gyerekkorból,
soha nem volt az osztálytársam,
nem járt felettem az iskolába,
nem szereti a véres vesepecsenyét.
Soha nem fog Magyarországon turnézni,
nem válaszol a hívásaimra,
nem vállal szülinapi bulikat,
ezért errefelé egyetlen rádió
se játssza a dalait.

7.

Amik kimaradtak:
A bástya vezéroidalon sáncolja a királyt.
Huszár üti parasztot, g4.
A kertet szél fosztogatja,
konceptuális balett, verinájsz.
Nyolc év mosoly és arany metszés:
összeszedtem egy kis himlőt! Juppiiii!!!
Ők egészen máshogy értik
a művészet esztétikai funkcióját.
A valóság hosszú távon
mindig erősebb a propagandánál!

KOPRIVA
NIKOLETT

MÉG MINDIG SÖTÉT

I.

szól a légvédelmi sziréna –
már senki nem rohan a pincébe.
a vénasszony szőnyeget porol,
beleizzad az ütésekbe.
valaki levest főz üstben,
imádkozik a pattogó tűz előtt.
valaki ablakpárkányon ül,
nézi a felhők arcát.
a cigányok eldöcögnek szekerükkel
a macskaköves úton. halott katonák
otthonait keresik, hogy elvigyék
a felesleges holmit.
a szobrász megnyírja fáit a kertben.
órákon keresztül igazítja őket,
míg kopasz gyermekké változnak,
s kacagásuk kiszüremlik
a törzsekből. azt mondják,
az árvák is elmentek
az utolsó vonattal.
hosszan hallgatjuk
a kertet.

II.

a boltokban elfogyott
a gyertya. bizonytalan, mikor érkezik
a következő szállítmány.
tapogatózunk a hideg, sötét házban.
leverjük a tárgyakat a polcra,
megbotlunk a küszöbben,
nekimegyünk az ajtófélfának.
végül befekszünk a dunyha alá.
valaki forgolódik,
valaki megszólal álmában.
valaki dagadó felhőkbe kapaszkodva
lebeg az ország fölött.
idegen az égi terekben,
madarak ütköznek belé.
reggel egész testét
tollak borítják.

III.

nem tudjuk, melyik napszakban,
de egyszer fény gyúl.
a vénasszony meleg vizet enged
a fürdőkádba, elalszik benne.
a szobrász takarítani kezdi az
elszürkült házat.
valaki rádiót kapcsol,
valaki megvakul, megbotlik
a küszöbben, nekimegy
az ajtófélfának.
elhallgat a kert.
az utcán bolyongó angyalt
senki sem veszi észre.

IV.

mindenki erről beszél.
hogyan jutnak el
zseblámpával a város egyik végéből
a másikba. a betegségről, amelyből
hetek óta nem tudnak kigyógyulni.
a magatehetetlen öregekről.
az elköltözött fiatalokról.
rég és új katonatemetésekről.
a légiriadóról.
azokról, akiknek lerombolták
a házat, de visszamentek
betakarítani a krumplit.
azokról, akiket otthagytak a pincében.
azokról, akik ott maradtak a pincében.
tömegsírokról.
az álmokról.
a madarokról.
hogyan nem lehet gyertyát kapni.
hogyan nem lehet alkoholt kapni.
hogyan hónapok óta először
valaki látott egy gyermeket,
egyedül járja a várost,
valamit kereshet.
senki sem tudja, kié.

FECSKE
CSABA

ŐSZI LÉGY

Miskolcra tegnap beszökött az ősz,
a Déryné utcán szembejött velem,
mintha súgott volna valamit, de nem
állt meg, úgy tűnt, az útja sietős.
Fiatalok ültek a teraszokon,
tisztá szemük, mint vadvíz, csillogott,
jókedvüket én nem vettem zokon,
mint bágyadt őszi légy, ódöngtem ott.
A lemenő napban lángra gyúlt a hegy,
pernyeként libbentek a madarak,
sírtak a megpörköltödött levelek,
nesztelenül tört rám az alkonyat.
Vénasszonyok nyara ez, sovány öröm.
Mi fájóbb, ami elmegy, vagy ami jön?
A kis utcát mohón falják lépteim,
lapockává korcsosult már a szárnyam,
mi enyém volt, rég összetörve látom
lányszemek csillogó kirakatában.

SODOR AZ ÁR

Félreéltem az életem,
minden csak megtörtént velem,
mint a vízbe esett faágat
az ár, sodort magával
az élet, ez a parttalan,
mindent elnyelő vak folyam,
fuldokolva hánykolódtam
hullámain két part között,
amerre néztem, sűrű kód
függönyözte tekintetem.
Ami volt, minden olyan rég,
korrupt tanú csak az emlék.
Testem már nem az otthonom,
ki lakik benne, nem tudom,
keserű nyál gyűlik számban,
hiába is próbálgatom,
lapockám van csak, nem szárnyam,
lent maradok hát a sárban.

**MAZULA-MONOKI
ZSUZSANNA****BEAVATÁS**

a vérnek való tálat nekem kellett tartani;
a lányok közül én voltam a legidősebb.
erősen szorítottam az edény fülét,
s néztem nagyapa csonka hüvelykujját
miközben kihúzta a kést a nyakból.
egy kevés vér a tál mellé folyt.
azt figyeltem, merre talál utat a töredezett betonon.
a férfiak koccintottak, s elkezdték feldolgozni a húst.
a tál peremétől elvált a vér,
és kivilágosodott, mire megsült belőle a reggeli.
evés közben nagyapa bókolni kezdett nagyanyának.
közben a betonra hulltak szájából
a falatok.

KÖLTÖZÉS

Elköltöztem.
Előtte belső szemhéjamra
festettem a szobámat,
a házat a kerttel, a szüleim arcát,
a kutyát, ahogy szalad,
a testvéreket nevetve,
a hegyeket, a fákat, a fényeket,
az árnyat.
Azt, aki otthon voltam.

JÁTÉK

Az ágyon feküdtem.
 A csípőmre terítettél egy fehér lepedőt.
 Elbújtál alá, s arra kértél, játsszuk el a születésed.
 Alig kaptál levegőt a lepedő alatt,
 rugdostál,
 jajgatást imitáltam.
 Azt mondtad, ne játsszam túl.
 Szerettem volna tökéletesen csinálni,
 feszült lettem.
 Szerencsére felsírtál,
 a lepedő alól előbukkant arcod, mosolyod.
 Cinkosan összenevettünk.
 Megöleltelek volna, de már ott sem voltál.
 Egy ideig még elgyengülve feküdtem az ágyon,
 görcsölt a méhem.

PORMACSKÁK

Az ágyam alatt pormacskák gyűlnek,
 szürke kis gombolyagok,
 egymásba kapaszkodnak a levegőtlen,
 fénytelen sarkokban.
 Elhullott hajszálaim keverednek
 levetett bőrdarabjaimmal.
 Nevet adtam nekik.
 Azóta nem bírok szellőztetni,
 és nem mozdulok ki.
 Éjszakánként hallom, ahogy dorombolnak.
 Egymáshoz dörgölőznek.
 Előbújnak, követelőznek.
 Minden nap kapnak belőlem egy kicsit.
 Ki tudja, talán én is pormacska vagyok
 valaki ágya alatt.

